

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

Az adó és én – se veled, se nélküled
Az egyéni vállalkozók gazdasági helyzete és
adózási gyakorlata Magyarországon

Témavezető: Dr. Antal Anita PhD
Külső konzulens: Kucsera Gergely

Varga Kíra
alapképzés
Levelező tagozat
Pénzügy-számvitel szak

NYILATKOZAT

Alulírott *Varga Kira* hallgató (Neptun kód: LGTEXS) kijelentem, és a dolgozat feltöltésével egyidejűleg nyilatkozom, hogy *Az adó és én – se veled, se nélküled Az egyéni vállalkozók gazdasági helyzete és adózási gyakorlata Magyarországon* című *szakdolgozatot* a Pannon Egyetem Gazdálkodási Kar Zalaegerszegen készítettem a *pénzügy-számvitel alapképzés* oklevél megszerzése érdekében.

Kijelentem, hogy a dolgozatban csak a megadott és hivatkozott forrásokat használtam fel, és ezekre a vonatkozó idézési szabályok szerint hivatkoztam.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat érdemi része saját kutatásom eredménye, és azt más intézményben, szakon, vagy felsőfokú képesítés megszerzésére nem nyújtottam be. Tudomásul veszem, hogy a plágium vagy szerzői jogsértés esetén a dolgozatom elutasításra kerülhet, és ellenem fegyelmi eljárás indulhat. Tudomásul veszem továbbá, hogy szerzői jogsértés esetén az Egyetem jogosult a dolgozat elérhetőségét korlátozni, valamint eltávolítani a dokumentumot az elektronikus zárt rendszerből.

Továbbá, tudomásul veszem, hogy a Pannon Egyetem a dolgozat eredményeit saját céljaira – titkosított dolgozat esetén kizárólag a titkosításra vonatkozó időszak lejártát követően – szabadon felhasználhatja.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során mesterséges intelligencia eszközöket *használtam /nem használtam*.

Hozzájárulok / **nem járulok hozzá**, hogy dolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

Zalaegerszeg, 2025.12.05.

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
1. Elméleti megalapozás – egyéni vállalkozások és adózási lehetőségeik	5
1.1 Az egyéni vállalkozás fogalma, szabályozása.....	5
1.2 Az alábbiakban az egyéni vállalkozói forma lehetséges előnyeit és hátrányait gyűjtöttem össze	7
1.3 Az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata	9
1.4 Egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségei	12
1.4.1 Tételes költségelszámolás	13
1.4.2 Átalányadózás	17
1.4.3 Kisadózó vállalkozók tételes adója	21
2. Piaci helyzetelemzés az egyéni vállalkozásokról (2020-2024).....	23
2.1 Hazai elemzés.....	23
2.2 Nemzetközi kitekintés	27
3. Empirikus kutatás – adatelemzés az egyéni vállalkozók adózási gyakorlatával összefüggésben.....	32
3.1 Adózók bevallási adatainak vizsgálata.....	32
3.2 Adózási mód választására vonatkozó adatok elemzése.....	41
3.3 Interjú eredménye.....	48
4. Interjúalany adózási mód változása miatti adókalkuláció.....	54
5. Összegzés, következtetések	57
Irodalomjegyzék.....	62
Jogszabályok	63
Ábrajegyzék.....	63
Táblázatjegyzék.....	64
Mellékletek.....	65

Bevezetés

A választott témám az egyéni vállalkozók gazdasági helyzete és adózási gyakorlata, lehetőségei Magyarországon. Szakdolgozatomban azt vizsgálom, hogy az egyéni vállalkozásnak milyen adózási lehetőségei vannak, milyen változások voltak az elmúlt az évek alatt.

Témaválasztásom oka egyrészt, hogy rengeteg egyéni vállalkozó vesz körül, akik, mint megtudták, hogy közgazdász, azon belül pénzügy-számvitel alapképzésen veszek részt, kérdésekkel bombáztak. A folytonos kutatógátás és válaszkérés ráébresztett, hogy mennyi megválaszolatlan kérdés van ebben a témában, hiszen nem lehet egyértelmű válaszokat adni, annyira összetett a kérdés, főleg a COVID járvány idejét követően. A vállalkozók más adózási módokat kényszerültek választani vagy számításban venni a vállalkozás megszüntetését, szüneteltetését. Másrészt szeretném megadni a hivatásomat ebben és segíteni az embereknek. Az utóbbi években egyre nagyobb népszerűségnek örvend, egyre populárisabb az egyéni vállalkozás indítása és működtetése, az emberek saját maguk főnökei szeretnének lenni, önálló döntéseket hozni, valamint nagyobb szabadságot akarnak élvezni. Véleményem szerint ez egy remek lehetőség arra, hogy kiteljesedjen az emberi tehetség, kibontakozzanak a képességeik, ne legyenek elnyomva más emberek vagy cégek befolyásától, továbbá függetlenek legyenek. A kutatásom során remélhetőleg biztató eredményeket kapok a NAV évkönyvei szerinti bevallott adatokból. Harmadrészt én célirányosan választottam ezt a szakirányt, mivel szeretném tovább vinni a családi hagyományt, hiszen a szeretett nagymamám is könyvelő volt. Kiskoromban rengetegszer érte mentünk nagypapámmal a munkahelyére, ahol meg tudtam nézni a munkáját. Bennem ez olyan érzéseket hozott, hogy tudtam, én is ezt szeretném választani hivatásomnak. Közgazdasági szakközépiskolába jártam azért, hogy már tizenévesen elkezdjem megalapozni a tudásomat és nyomon tudjam követni a változásokat. Az ott töltött évek alatt csak megerősödött bennem az az érzés, hogy tartsak ki a célom felé, hiszen a kedvenc tárgyait a statisztika, a számvitel, a matematika és az összes gyakorlati órák voltak. Emelt szinten érettségiztem közgazdaságtanból, valamint megcsináltam a pénzügy-számviteli OKJ képzést az érettségít követő szakmai évemben.

Szakdolgozatom felépítése lépcsőzetes, egymásra épülő bemutatást ad az egyéni vállalkozásról. Először az elméleti megalapozásról, a vállalkozással kapcsolatos teendőkről, a szabályokról, valamint létrehozásának, szüneteltetésének és megszüntetésének folyamatáról írok. Ugyanebben a fejezetben még felmerülnek előnyök és hátrányok, majd ezt követően térek

rá a szakdolgozatom fő témájára, amikor az egyéni vállalkozók adózási lehetőségeiről írok. A piackutatásban az egyéni vállalkozások helyzetét hazai és a nemzetközi viszonylatban vetem össze. A dolgozat célja, hogy bemutassa az egyéni vállalkozások működésének elméleti hátterét, különös tekintettel az adózási lehetőségekre, valamint ezeknek előnyeit és hátrányait. Az empirikus részben a 2019-2024 közötti időszakot vizsgálom, azon belül a bevallási adatokat és az adózási módokra vonatkozó adatokat.

A kutatási módszertanom vegyes, a vállalkozói adatok kvantitatív szekunder módszertannal kerülnek elemzésre, amely során a NAV hivatalos statisztikai forrásából származó bevallási adatokkal, jövedelemadózási választásaikkal próbálom feltárni az egyéni vállalkozók adózási szokásait. Kvalitatív primer módszertan (interjú) segít mélyebb betekintést nyerni a vállalkozói oldalra, hogy arról az oldalról szemléljük a döntéshozatalt, amely az adózási mód kiválasztását befolyásolja. Az interjú során a szubjektív megítélésre és tapasztalatokra is fényt deríthetünk, így egy teljesebb képet kapunk az egyéni vállalkozás működéséről. Az interjúalany adózási választását számszerűleg is vizsgálom, kalkulációt végzek azzal kapcsolatban, hogy optimális döntést hozott-e a jövedelemadózási mód kiválasztását illetően.

A kutatásom során három fő kérdésre keresem a válaszokat:

1. Hogyan változott az egyéni vállalkozások gazdasági szerepe hazánkban 2020-2024 között?
2. Milyen azonosságok és különbségek fedezhetőek fel az egyéni vállalkozások gazdasági szerepének hazánk és az Európai Unió országai között a vizsgált időszakban?
3. Hogyan változott az egyéni vállalkozások adózási gyakorlata a 2020-2024 közötti időszakban?

1. Elméleti megalapozás – egyéni vállalkozások és adózási lehetőségeik

1.1 Az egyéni vállalkozás fogalma, szabályozása

Ebben a fejezetben az egyéni vállalkozáshoz tartozó legszükségesebb ismeretekre térek rá: fogalma, szabályozása, indítása, megszüntetése.

A szakdolgozatom témája a 2009. évi CXV. törvény (Továbbiakban: 2009. évi CXV. tv.) az egyéni vállalkozókról és az egyéni cégről törvényre alapul. *„E törvény határozza az egyéni vállalkozók tevékenysége megkezdésének, folytatásának, szüneteltetésének és megszűnésének, valamint a Magyarországon székhellyel rendelkező egyéni cég alapításának, működésének és megszűnésének feltételeit, tagjának vagy tagjainak jogait és kötelezettségeit.”* (2009. évi CXV. tv. 1.§)

Egyéni vállalkozó lehet:

- magyar állampolgár
- EU tagállam állampolgára
- cselekvőképes személy

Az egyéni vállalkozás a leggyakoribb és talán legegyszerűbb vállalkozási forma Magyarországon. A magánszemély saját nevében, saját felelősségére és saját vagyonával felel a vállalkozás tevékenységéért. Ennek a bejelentése (2009. évi CXV. tv. 4.§) a Webes Ügysegéd szolgáltatással történik. Ezen oldalon kell a tevékenység elkezdésén kívül intézni még az adatváltozásokat, a szüneteltetés bejelentését, ezután történő folytatást, valamint a megszüntetést. Az egyéni vállalkozók adatait az Egyéni Vállalkozók Nyilvántartása (Továbbiakban: Nyilvántartás) tartalmazza. A lekérdezéshez szükség van a nyilvántartási számra vagy az adószám első nyolc karakterére. Az oldalon láthatjuk a tevékenységi köröket, a székhelyet, a tevékenység kezdetét. (Szabó, 2025)

A 2009. évi CXV. tv. 6.§ alapján a bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a bejelentő családi és utónevét, születési családi és utónevét, anyja családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakcímét és állampolgárságát
- főtevékenységét és a folytatni kívánt egyéb tevékenységét
- székhely, telephely, fióktelep címét
- adózási mód kiválasztása (2009. évi CXV. tv. 6.§)

Az egyéni vállalkozás szüneteltetése egy igen kedvező szabály, amit gazdasági társaságoknál nem lehetséges alkalmazni. Ez egy nagyszerű lehetőség arra az esetre, ha a bevételek lecsökkennének, ekkor a vállalkozás a szüneteltetéssel mentesül a közterhek alól, de a forma megmarad. A szüneteltetés alatt tevékenységet nem végezhet, kizárólag székhelyének változását jelentheti be. A tevékenységet legalább egy hónapig és legfeljebb 3 évig szüneteltetheti. (2009. évi CXV. tv. 18.§)

A vállalkozás megszűnése történhet a következők szerint:

- egyéni céget vagy kft-t alapít
- halál (ez esetben az adóhatóság törli az adószámot és a törlést kimondó határozat napján szűnik meg a vállalkozás)
- cselekvőképesség korlátozása, összeférhetetlenség bekövetkezése
- a magánszemély törli az adószámot
- ha több, mint 3 évig szünetelteti a vállalkozást
- ha a Hatóság megtiltja a tevékenység folytatását (2009. évi CXV. tv. 19.§)

Véleményem szerint fontos még megemlíteni az adóazonosítókat, adószámokat. Adószámmal kell rendelkezni:

- gazdasági tevékenységet folytató magánszemélynek
- egyéni vállalkozóknak
- cégeknek
- bíróság által nyilvántartott jogi személyeknek
- költségvetési szerveknek (NAV információs füzet 01, 2022)

Az egyéni vállalkozó adószáma is hasonlóan épül fel, mint a gazdasági társaságoké. (pl. 12345678-1-40). A legfontosabb, amit nézni kell, visszafelé a harmadik, és az utolsó kettő számjegy. A harmadik számjegy lehet 1, 2 vagy 3. Az 1. áfaalanynak minősül, a 2. alanyi adómentes, a 3. EVA alá tartozó adóalany (EVA 2019-ben megszűnt). Az utolsó kettő számjegy az adózó székhelyéhez tartozik. (pl. 12,32 Nógrád vármegye vagy 20,40 Zala vármegye) Kötelezően, az **adóköteles tevékenység** megkezdése előtt kell bejelentkezni az adóhatósághoz! (Wikipédia, Adószám)

1.2 Előnyök és hátrányok

Az alábbiakban az egyéni vállalkozói forma lehetséges előnyeit és hátrányait gyűjtöttem össze

Az egyéni vállalkozás előnyei:

- Legolcsóbban, leggyorsabban alapítható – nincs szükség kezdőtőkére, mint a gazdasági társaságoknál. (pl. Kft-nél 3 millió alapítási kezdőtőke)
- Egyedül alapítható és működtethető, nem szükséges társ a vállalkozásban.
- Majdnem minden tevékenység, amely végezhető gazdasági társaságban, végezhető egyéni vállalkozásban is. (kivéve néhány tevékenységet, pl banki.)
- Szükség esetén foglalkoztathat alkalmazottat.
- Szüneteltethető, amit társaság nem teheti meg.
- Ha nincs bevétel, nincs adófizetési kötelezettség. (KATA-ra ez nem igaz, ott minden hónapban fix 50 ezer forintot kell fizetni.)
- Egyszerűbb a könyvelése, mint egy gazdasági társaságnak. (Ezzel az egyéni vállalkozó saját maga is megpróbálkozhat.)
- Az egyéni vállalkozót nem terhelik beszámoló-közzétételi szabályok.
- Később, ha a vállalkozás volumene ezt indokolná, gazdasági társasággá alakulhat.
- Adóoptimalizálásra is lehetőséget ad, ha egy kft-vel vagy bt-vel párhuzamosan működik.
- Könnyen megszüntethető.
- Tehetség kibontakozása. (Lehetőség a szakmai önmegvalósításra) (Szabó, 2025)

Az egyéni vállalkozás hátrányai:

- Nem különül el a vállalkozói vagyon a magánvagyontól.
- Bizonytalan jövedelem.
- A főfoglalkozású egyéni vállalkozóknak társadalombiztosítási kötelezettséget akkor is fizetni kell, ha nincs az adott hónapban bevétel. (Szabó, 2025)

A magyar kisvállalkozói szektor két leggyakoribb vállalkozási formája az egyéni vállalkozás és a bt. Az alábbi táblázatban bemutatom a két vállalkozási forma közötti különbségeket. (1. táblázat)

SZEMPONT	EGYÉNI VÁLLALKOZÁS	BT.
Létrehozás módja	Webes Ügysegéd	Hosszabb folyamat, szükséges ügyvéd, társasági szerződés és cégbejegyzés
Jogi forma	A tag a teljes vagyonával felel	A beltág korlátlanul, míg a kültág csak a bevitt tőkével felel a vállalkozás vagyonáért
Tulajdonosok száma	Egy	Legalább 2 (egy beltág és egy kültág) Gazdasági társaság és egyéni vállalkozó is lehet tag, azonban csak kültág
Adózási lehetőség	Tételes költségelszámolás Átalányadó KATA	KIVA TAO
Megszüntetés	Webes Ügysegéden keresztül	Végelszámolás
Adminisztráció, könyvelés	Egyszeres könyvvitel Számlázási kötelezettség HIPA bevallás Éves SZJA bevallás Negyedéves vagy havi járulékbevallás Áfa	Kettős könyvvitel Éves beszámoló, mérleg HIPA bevallás TAO KIVA Számlázás
Alanyi adómentesség	18 millió forintig	Évi 18 millió forintig
Kötelező a könyvelő?	Nem	Igen, 10 millió forint bevétel felett.

1. táblázat Az egyéni vállalkozás és bt. összehasonlítása
Forrás: Szabó, 2025 alapján szerkesztve

1.3 Az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata

Az egyéni vállalkozás 2020. július 1-től kizárólag a Webes Ügysegéden keresztül indítható el. Bejelentkezéshez szükség van Ügyfélkapura. Elsőként a személyi adatokat, köztük az adóazonosító jelet kell megadni, majd a székhelyet kötelező jelleggel és a telephelyet, ha van. Másodszor a főtevékenység megkezdésének az Önálló Vállalkozók Tevékenységi Jegyzéke (továbbiakban ÖVTJ) számát kell megadni, majd a többi tevékenységet, amiket a vállalkozáson belül szeretnénk folytatni. Fontos ellenőrizni a kívánt tevékenység besorolását, mivel 2025. január 1-jével az ÖVTJ kód megváltozott. Nyilatkozathoz ki kell tölteni egy dokumentumot, amely különböző adózási adatokat tartalmaz. (NAV, Webes Ügysegéd) Például:

- általános szabályok alapján állapítom meg az áfafizetést
- ingatlanértékesítés után az adómentesség helyett az általános szabályok szerinti adókötelezettséget választom
- adómentes tevékenységet folytatok, alanyi adómentesség
- közösségi adószám igénylése

És ami a legfontosabb, az adózási mód. Itt tudjuk kiválasztani, hogy KATA, átalány vagy tételes költségelszámolást választjuk-e a munkavégzés jellege mellett. A nyilatkozat beküldése után a NAV megadja a nyilvántartási számot, amivel másnapról a vállalkozás aktív lesz. (NAV, Webes Ügysegéd)

A vállalkozás nyilvántartásba vétele után maximum 15 napon belül be kell jelentkezni az helyi önkormányzatnál a helyi iparűzési adó (továbbiakban HIPA) alá. (Szabó, 2025)

A HIPA a vállalkozás tevékenysége után, az önkormányzat felé fizetendő adó, melynek mértéke a 2000. évtől maximum 2% lehet. Ez az adó az 1990. évi C. törvény hatálya alá tartozik. Az adóalany lehet szervezeti jogállás szerint:

- Egyéni vállalkozó
- Mezőgazdasági őstermelő, családi gazdaság tagjai
- Jogi személy
- Egyéni cég, egyéb szervezet (Kovács, 2024, pp. 36-42.)

Az adó alapja általános szabály szerint az adózó nettó árbevétele, csökkentve vagy növelve bizonyos költségekkel. (3. ábra) Ennek a megfizetési ott történik, ahol a vállalkozás telephelye van. Az adóalapot csökkentő tételek közé tartozik az anyagköltség, az eladott áruk beszerzési

értéke (továbbiakban: ELÁBÉ), alvállalkozói teljesítmények, a kísérleti fejlesztés (továbbiakban: K+F) és a közvetített szolgáltatások értéke. (Kovács, 2024)

HELYI IPARÚZÉSI ADÓ MEGÁLLAPÍTÁSA
+ Nettó árbevétel
-Anyagköltség
-ELÁBÉ
-K+F
-alvállalkozói teljesítmények
-közvetített szolgáltatások értéke
= ADÓALAP
Adóalap maximum (2%)
-költségként elszámolt e-útdíj, belföldi úthasználati díj 7.5%-a
-önkormányzati rendelet alapján a K+F tevékenység közvetlen költségének 10%-a
=FIZETENDŐ ADÓ

*1. ábra A helyi iparüzési adó meghatározása
Forrás: Kovács, 2024, Htv. alapján saját szerk.*

Az adóelőleget két részletben kell megfizetni: március 15. és szeptember 15. Az önkormányzat nyújthat mentességet a megfizetési illetően. (1990. évi C. tv. 39/C.-F. §)

Ha a vállalkozó több telephellyel rendelkezik, a Htv. alapján köteles megosztani. Az alábbi **megosztási módszerek** léteznek:

1. Az adóalap-megosztásra vonatkozó általános szabályok
2. Személyi jellegű ráfordítással arányos megosztás
3. Eszközérték-arányos megosztás
4. Komplex megosztási módszer
5. Villamos energia, földgáz egyetemes szolgáltatók, kereskedők, elosztói engedélyesek esetén alkalmazandó módszer
6. Távközlési tevékenységet végzők esetén alkalmazandó módszer
7. Építőipari tevékenység esetén alkalmazandó módszer
8. Légi személyszállítást végzők esetén alkalmazandó módszer
9. Külföldi telephelyre jutó adóalap (Kovács, 2024)

Az egyszerűsített helyi iparűzési adóalap-meghatározás 2023 óta elérhető, 2025-ben is változatlan szabályok szerint kell alkalmazni. A vállalkozónak az éves árbevétele alapján határozzák meg, fix összegű adóalap után fizeti meg az adót. Az adóalap mértéke a következő

Éves árbevétel	Adóalap (Ft)	Fizetendő adó (Ft) (2%)
12 millió forintig	2.500.000	50.000
12-18 millió forint között	6.000.000	120.000
18-25 millió forint között	8.500.000	170.000

2. táblázat A HIPA egyszerűsített meghatározása

Forrás: Htv. alapján saját szerk.

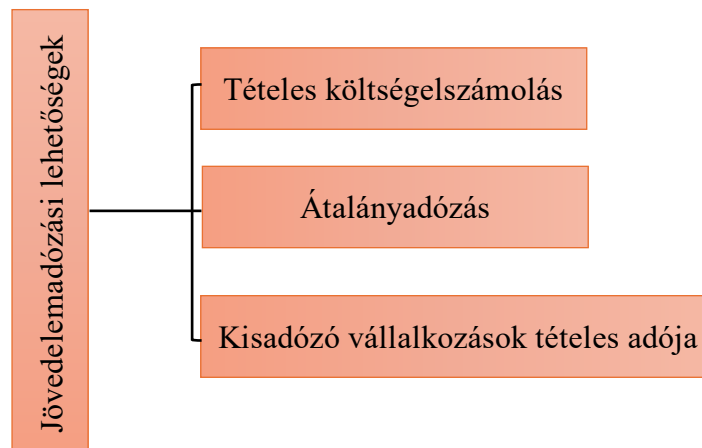
25 millió Ft bevétel felett már az 1. ábra szerinti adómegállapítást kell alkalmazni, ez kereskedelmi tevékenység esetén 120 millió Ft.

Kötelező elem a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (továbbiakban Iparkamara) regisztrációja. Ezzel egyidőben kell megfizetni az éves kamarai hozzájárulást (évente összesen 5.000 Ft), ennek a fordulópontja március 31. A közleményben fel kell tüntetni az adószámot az azonosításhoz. A vállalkozás adatmódosítását, szüneteltetését jelezni kell az Iparkamara felé, maximum 5 napon belül. Az utóbbi tevékenység elvégzését követően a kamarai díjat csak az újraindításkor kell fizetni. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara)

A jogszabályok szerint nem kötelező új bankszámlát nyitni az egyéni vállalkozóknak a meglévő lakossági számla mellé. Azonban, ha már a vállalkozó ÁFA-fizetésre kötelezett, köteles vállalkozói számlát nyitni. Ha év közben az ÁFA-kör megváltozik adómentesről adókötelesre, úgy az 15 napja van vállalkozói számlát nyitni, akár online is. Ennek mulasztása komoly büntetést von maga után. (K&H)

1.4 Egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségei

Az egyéni vállalkozás egyik előnye, hogy többféle adózási módszer közül lehet választani. A jövedelemadózás célja, hogy a vállalkozók megtalálják azt a jövedelemadózási formát, ami tevékenységükhöz a legjobban illeszkedik, a bevételeikhez és kiadásukhoz igazodjon. Az alábbiakban bemutatom az egyéni vállalkozások számára elérhető jövedelemadózási lehetőségeket. (2.ábra)

2. ábra Az egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségei
Saját szerk.

1.4.1 Tételes költségelszámolás

A tételes költségelszámolás, vagy más néven a vállalkozói személyi jövedelemadó (Továbbiakban: SZJA) főleg azoknak a vállalkozóknak a legkedvezőbb, akiknek magas költségeik vannak. A vállalkozói SZJA szabályozását az 1995. évi CXVII. tv (másnéven SZJA tv.) tartalmazza. A költségelszámolás lényege, hogy a vállalkozó a tevékenysége során felmerült bevételeit és kiadásait is tételesen vezeti, majd ezeknek a különbözete lesz a jövedelem.

Ennek három adózási pontja van:

1. A vállalkozás eredménye után
2. A vállalkozói osztalékalap után
3. A vállalkozói kivét után

A vállalkozás eredménye - mint említettem, a bevételek és a kiadások különbözete - után 9%-os adómértékkel (a társasági adó kulcsával megegyező mérték) és az adót csökkentő kedvezmény értékével csökkentett összeg. Az osztalékalap képzése után 15%-os SZJA-t és 13%-os szociális hozzájárulási adót (továbbiakban: szocho) fizet, utóbbi a felső határ (minimálbér 24-szerese) figyelembevételével. (Szabó, 2025)

Bevételt növelő tételek:

- az adóalapot nem érintő bevételként nyilvántartott készletérték
- a foglalkoztatottak átlagos állományi létszámának csökkenése miatt figyelembe vett összeg

A tevékenység megszüntetésekor további bevételnek kell tekinteni:

- a korábban költségként elszámolt és a megszűnéskor meglévő készletek leltár szerinti értékét
- tárgyi eszközök leltár szerinti értékét (200 ezer forint alatt)
- a kizárólag a jövedelemszerző tevékenységhez használt ingatlan használati vagy bérleti jogáról történő lemondás miatti ellenértéket
- az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatban befolyt ellenértéket (az egyéni vállalkozói jogállás megszűnését követően a megszűnés adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig) (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24.)

Bevételt csökkentő tételek:

- alkalmazottnak kifizetett bér, de legfeljebb a hónap első napján érvényes minimálbér (ez 2025-ben 290.800 Ft)
- szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatás esetén minden megkezdett hónapban a minimálbér 24 százaléka
- a befizetett szocho összege az alkalmazottkénti foglalkoztatási ideje alatt – legfeljebb 12 hónapon át – a következő személyek után:
 - a szakmai vizsga megszerzését követően a tanuló, illetve a képzésben részt vevő magánszemély folyamatos tovább foglalkoztatása
 - a törvényi feltételeknek megfelelő, korábban munkanélküli személy
 - a szabadulást követő 6 hónapon belül felvett szabadságvesztésből szabaduló személy
 - a pártfogó felügyelet hatálya alatt álló személy
- az egyéni vállalkozó saját tevékenységi körében végzett alapkutatáshoz, alkalmazott kutatáshoz vagy K+F-hez kapcsolódóan felmerült, költségként elszámolt összeg, vagy az egyéni vállalkozó választása alapján – ha a kiadást beruházásként számolta el – az értékcsökkenési leírás címén elszámolt összeg
- a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozónál a beruházáshoz kapcsolódó kisvállalkozói kedvezmény
- az adóbevallásban tájékoztató adatként feltüntetett fejlesztési tartalék (maximum adóévenként 500 millió forint lehet)
- az adóév első napján vagy az egyéni vállalkozói tevékenység évközi kezdésekor a tevékenység megkezdésének napján az öt főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozónál – az átlagos állományi létszám alapulvételével – a létszámnövekményre tekintettel levonható összeg (ha nincs a NAV-nál vagy az önkormányzatnál adófizetési tartozása) (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24.)

A vállalkozói kivét „az egyéni vállalkozó személyes munkavégzésének díjazása, amelynek összegét az egyéni vállalkozó határozza meg. A vállalkozói kivét összege önálló tevékenységből származó, az összevont adóalapba tartozó jövedelemnek számít, amellyel szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem számolható el” (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24., p. 8.) Nem kötelező elszámolni, ez csak lehetőség a vállalkozás számára. Mivel az összevont jövedelem része, így erre az szja adóalap-kedvezmények érvényesíthetők. (Szabó, 2025)

Ha a vállalkozó veszteség adóévet zár, lehetősége van elhatárolni a veszteségét. Ez azt jelenti, hogy a bevételt meghaladó költségeket a következő adóév jövedelmével szemben számolja el. Ebbe beleértendő az önellenőrzés is. Ha az előző évekről is határolt el veszteséget, mindig a korábbi veszteségeket kell először figyelembe venni. Ehhez nem kell a NAV engedélye, ha rendeltetésszerűen jár el az egyéni vállalkozó. Figyelembe kell venni, hogy az elhatárolt veszteséget az enélkül számított vállalkozói adóalap legfeljebb 50 százalékából lehet érvényesíteni. Ha a vállalkozás özvegyre vagy utódra száll és a tevékenységet folytatni kívánja, akkor a veszteség elszámolásához 3 hónapon belül be kell nyújtani szándékát a NAV felé. (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24.)

A tételes költségelszámolás egyik **előnye**, hogy a vállalkozó minden kiadását, költségét el tudja számolni. Viszont ez **hátrány** is, hiszen az adminisztrációs, könyvelési feladatok ezáltal összetettebbek, mint az átalányadózásnál.

Ha az indításkor a Webes Ügysegéden nem jelöl be adózási módot, automatikusan ennek hatálya alá kerül. Ennek az adózási formának az elemei: Vállalkozói szja és szja előleg, Társadalombiztosítási járulék (Továbbiakban: TB járulék) és szocho, HIPA, Cégaudóadó (ha van), adóbevallási és könyvelési kötelezettségek. (Szabó, 2025)

Az alábbiakban összefoglalom a bevallási, befizetési szabályokat az egyes érintett adókkal kapcsolatban (2. táblázat).

KÖTELEZETTSÉG	MIT JELENT?	MIKOR KELL MEGFIZETNI / BEVALLANI?
Vállalkozói SZJA és SZJA-előleg	Az adóköteles vállalkozói jövedelem után fizetik, ennek mértéke 15%. A kivét, valamint az osztalékalap utáni szja szintén 15%.	Az előleg negyedévente, a tárgyhót követő hónap 12-ig. Bevallásban évente, május 20-ig.
TB járulék és szocho	TB járulék: 18,5% SZOCHO: 13%	A tárgyhót követő hónap 12-ig. (főállásúnál)
HIPA	Az önkormányzatnak fizetendő adó.	Két részletben: -március 15-ig -szeptember 15-ig.

Általános forgalmi adó (Továbbiakban: ÁFA)	Amennyiben a vállalkozó ÁFA-köteles, fel kell tüntetnie a számlán. Ennek a mértéke 27%.	Ez lehet havi, negyedéves vagy éves bevallás, de a tárgyidőszakot követő hónap 20-ig.
Adóbevallási kötelezettség	Az adókötelezettségek bevallása.	Minden év május 20-ig.
Könyvelési kötelezettség	Minden bizonylatot meg kell őrizni. (Bevételi, költségnyilvántartás és analitikus nyilvántartásokat)	Folyamatos.

3. táblázat A tételes költségelszámolás elemei
Forrás: Szabó, 2025, NAV információs füzet 03 alapján saját szerk.

A járulékfizetési kötelezettségek (TB és szocho) teljes összege csak a főfoglalkozású egyéni vállalkozót érinti. Nem kell a minimum adóalap után megfizetni a másodfoglalkozású (36 órás munkaviszony mellett) egyéni vállalkozónak, csak a tényleges kivét utáni járulékot kell megfizetnie. A kiegészítő tevékenységű vállalkozónak (nyugdíjas) nincs járulék-, és szochofizetési kötelezettsége, csak az szja terheli. (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24.)

A vállalkozói SZJA jellemzői:

- Nincs bevételi korlát
- Főállásban, másodfoglalkozásként és nyugdíjasként is választhatja
- Nincs tevékenységi korlát
- Korlátlan számban lehet foglalkoztatott
- A vállalkozói jövedelmet az adókedvezményeken, bevételi korrekciókon kívül a költségekkel lehet csökkenteni
- Tárgyi eszköz értékcsökkenés számolható el
- TB és szocho mértéke vállalkozói kivéttel szabályozható
- Nem kell számviteli szabályzatot készítenie (Szabó, 2025)

1.4.2 Átalányadózás

3. ábra Átalányadózás
jövedelemelszámolása Saját szerk.

Az átalányadózás azt jelenti, hogy nincs tételes költségelszámolás, vagyis az egyéni vállalkozó a bevétel és a tevékenységre vonatkozó költséghányad (ez lehet 40%, 80% vagy 90%) elszámolásával határozza meg a jövedelmét. (3. ábra) Az átalányadózás lehetősége azoknak éri meg, akik kisebb költséggel dolgoznak, vagy kicsivel magasabbal, de az átalányt nem érik el. (Lepsényi, 2024.) Az átalányadózás **elemei** a következők: Átalányadó és szja-előleg, TB járulék és szocho, HIPA, ÁFA, Adóbevallási és könyvelési kötelezettségek. (Szabó, 2025)

	Az egyéni vállalkozó tevékenységének típusa	A vállalkozói bevételből levonható költséghányad
1.	A 2-3. pontba nem tartozó bármely tevékenység	40%
2.	Az Szja tv. 53. § (2) bekezdésében meghatározott ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység, vagy kizárólag a (2) bekezdésben meghatározott és a 3. pont szerinti tevékenység pl. építőipari kivitelezés (ÖVTJ'24 41-től 42-ig), fodrászat, szépségápolás gépjárműjavítás (ÖVTJ'24 (ÖVTJ'24 4520), 9602), számítógép, kommunikációs eszköz javítása (ÖVTJ'24 951), háztartási cikk javítása (ÖVTJ'24 952), vendéglátó tevékenység (ÖVTJ'24 56), taxis személyszállítás (ÖVTJ'24 4932), járművezető-oktatás (ÖVTJ'24 855301), az egyetemes postai szolgáltató megbízása alapján elvégzett postai közreműködői (ÖVTJ'24 532003) és egyéb tevékenység (ÖVTJ'24 821101, 829902, 661901, 662201 és 920003)	80%
3.	Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység – kivéve a vendéglátó tevékenységet (ÖVTJ'24 56) – vagy emellett legfeljebb, az egyetemes postai szolgáltató megbízása alapján elvégzett postai közreműködői és egyéb tevékenység	90%

4. táblázat Az egyéni vállalkozó tevékenységének típusa szerint alkalmazható költséghányadok
Forrás: NAV információs füzet 100. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai p. 3. (2025.01.24.)

Az átalányadó **jellemzői** a következőképp foglalhatók össze:

- Az adóalapot csökkenteni kell a költséghányaddal, amely után a 15%-os adókulccsal állapítjuk meg – itt még előtte levonható az éves minimálbér 50%-a
- A tevékenység határozza meg a költség-átalánykulcsot
- Fő- vagy mellékállás, valamint nyugdíjasként is választható
- A bevételi értékhatár maximum az éves minimálbér tízszerese lehet, kiskereskedelmi tevékenység és postai szolgáltatás közvetítése esetén ötszöröse
- Nincs jövedelem-minimum szabályozás
- Az adómentesség felső értéke az éves minimálbér fele (ez 2025-ben 1.744.800 Ft)
- Negyedévente adóelőleget kell fizetni (TB-t és szochot), főállásúnál havonta van bevallás.
- A költséghányadok szerint az évi adómentes bevétel:
 - 40%-os esetén 2.908.000 Ft
 - 80%-os esetén 8.724.000 Ft
 - 90%-os esetén pedig 17.448.000 Ft (Szabó, 2025, NAV Információs füzet 100)

Az átalányadózás választásának **feltételei**:

1. Aktivitási feltétel → az adóév egészére lehet választani. A bejelentés hiányában a vállalkozó a vállalkozói szja hatálya alá kerül és csak a következő adóévben választhatja az átalányt.
2. Bevételi feltétel → nem haladhatja meg az éves minimálbér 10- vagy 50-szeresét.
3. Kizárólagossági feltétele → nem választhat más tevékenységre külön adózási módot, nem szedheti szét ezeket
4. Ismételt választás feltétele → a vállalkozás megszűnése után legalább 12 hónap eltelte után választhat újra átalányadózást (Szabó, 2025)

Az alábbiakban összefoglalom a bevallási, befizetési szabályokat az egyes érintett adókkal kapcsolatban (3.táblázat).

KÖTELEZETTSÉG	MIT JELENT?	MIKOR KELL MEGFIZETNI / BEVALLANI?
Átalányadó-, és SZJA-előleg	Bevételből költséghányad levonással állapítják meg az adóalapot. Az ebből keletkezett jövedelemből 15%-os SZJA-t kell fizetni.	Az adóévet követő év május 20-ig. Ha évközben kötelezettség keletkezik, akkor előleget kell fizetni.
TB járulék és szocho	TB 18,5%. Szocho 13%	Negyedévente, a tárgyhót követő hónap 12-ig. (08-as bevallás) Főfoglalkoztatás esetén havonta, mellékfoglalkoztatás jogviszonyban a tényleges kötelezettség szerint.
HIPA	Az önkormányzatnak fizetendő adó.	Két részletben: -március 15-ig -szeptember 15-ig.
ÁFA	Ha a vállalkozó ÁFA-körös és nem alanyi mentes, akkor köteles bevallani és befizetni. Alanyi adómentesség évi 18 millió Ft bevétel értékhatárig van.	Ez lehet havi, negyedéves vagy éves bevallás, de a tárgydőszakot követő hónap 20-ig.
Adóbevallási kötelezettség	Az adókötelezettségek bevallása.	Minden év május 20-ig.
Könyvelési kötelezettség	Csak a bevételt kell nyilvántartani, de minden bizonylatot meg kell őrizni.	Folyamatos.

5. táblázat Az átalányadózás elemei

Forrás: Szabó, 2025, NAV információs füzet 03. alapján saját szerk.

A Tb-t és szocho teljes összegét kizárólag a főfoglalkozású egyéni vállalkozónak kell megfizetnie. Ezzel szemben a mellékfoglalkozásúnak (36 órát meghaladó munkaviszony mellett) esetében az átalány szerinti adóköteles jövedelem után kell megfizetnie. A kiegészítő tevékenység, vagyis a nyugdíjas, nem minősül biztosítottnak, így nem terheli járulék,- és szochofizetési kötelezettség, kizárólag szja terheli. (NAV, 03 információs füzet, 2025.01.24.)

1.4.3 Kisadózó vállalkozók tételes adója

A KATA, vagyis a kisadózó vállalkozók tételes adója 2022. szeptember 1-jén új formát öltött. Az új Katv. hatálya alá tartozik. (2022. évi XIII. tv.) Havonta 50 ezer Ft adótételt, vagyis évente csak 600 ezer forintnyi adót kell fizetnie, ha a bevétele nem haladja meg az éves 18 millió Ft-os értékhatárt.

Az új KATA jellemzői:

- Csak magánszemélyeknek számlázhat a vállalkozó, cégeknek nem
- Maximum 18 millió forint bevételig lehet a csak havi 50 ezer forintos adót fizetni, ezen felül 40%-os különadót köteles megfizetni
- Az alanyi áfamentesség felső határa 18 millió forint, a régi törvénynél ez 12 millió forint volt.
- Csak főállású, a nyilvántartásban bejegyzett vállalkozó veheti igénybe
- Nem választható ingatlan bérbeadásából származó tevékenység mellett
- Nem érvényesíthetők adóalapkedvezmények
- Könyvelésként elég a megőrzött számla (Szabó, 2025)

Ezzel szemben rengeteg hátránya is keletkezett az új adózási mód bevezetésének. Mivel csak főállású egyéni vállalkozó választhatja, így a mellékállásban lévő vállalkozások másik módszerre kényszerültek. Emiatt több vállalkozásnak megváltoztak az adminisztratív teendői, például új bejelentési kötelezettség. A mellékfoglalkoztatottság hiánya miatt csökkentek a nyugdíj melletti munkalehetőségek. A legnagyobb probléma viszont a számlázás célcsoportjának változtatása jelent. Rengeteg egyéni vállalkozó nagyobb bevétele főleg a nagyobb vállalkozásoktól eredt és így ezzel a néhány ezer forintos adóbefizetéssel jelentősebb jövedelmet tudtak realizálni.

A kisadózónak nem kell a tételes adót fizetnie, ha:

- Táppénz, baleseti táppénzben részesül
- Örökbefogadói díjban, csecsemőgondozási díjban (CSED – gyermek születését követő, legfeljebb 168 nap), gyermekgondozási díjban (GYED – CSED letelte után a gyermek 2 éves koráig), gyermeknevelési támogatásban/ápolásban részesül
- Tartalékos katona
- Fogvatartott
- Vállalkozását szünetelteti (Szabó, 2025)

- Úgy, hogy ezek az időszakok a 30 napos szabály szerint fennállnak és ezt a tárgyhónapot követő hónap 12-ig köteles jelezni a vállalkozó a NAV felé.

Az alábbiakban összehasonlítom a 2022. szeptember utáni és előtti főbb szabályokat (4. táblázat).

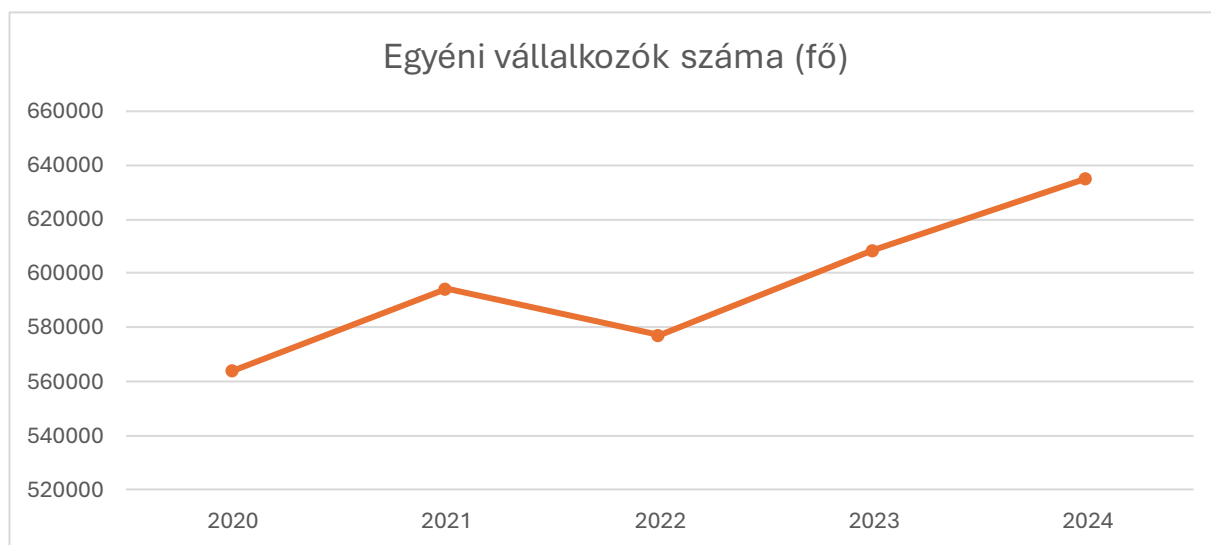
SZEMPONT	RÉGI KATA Kisadózó vállalkozások tételes adója	ÚJ KATA Kisadózó vállalkozók tételes adója
Jogszámbély	2012. évi CXLVII. tv	2022. évi XIII. tv
Adóalanyok	Egyéni vállalkozók, egyéni cégek, ügyvédi irodák, társas vállalkozások (pl. bt.)	Csak főállású egyéni vállalkozók, akik csak magánszemélyeknek számláznak
Választhatja-e társas vállalkozás?	Igen	Nem
Ügyfélkör	Cégek és magánszemélyek	Csak magánszemélyek
40%-os adó bevételei határa	Évente 12 millió forint	Évente 18 millió forint
Meddig áfamentes?	Évi 12 millió forint bevételeig	Évi 18 millió forint bevételeig
Adó mértéke	Havonta lehet 25.000.-, 50.000.- vagy 75.000 forint	Havonta 50 ezer forint
Könyvelés, adminisztráció	Éves bevallási kötelezettség	Éves bevallási kötelezettség
Hatályba lépés	2013. január 1.	2022. szeptember 1.

6. táblázat A régi és az új KATA összehasonlító táblázata
 Forrás: Szabó, 2025; Sándorné, 2022 alapján saját szerk.

2. Piaci helyzetelemzés az egyéni vállalkozásokról (2020-2024)

2.1 Hazai elemzés

A fejezetben bemutatom az egyéni vállalkozásokkal kapcsolatos változásokat 2020-2024 között. A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) és NAV Évkönyveinek adatai alapján kiszámoltam a regisztrált vállalkozók számának változásait évről évre az összes vállalkozáshoz viszonyítva, majd nemzetgazdasági ág szerint az öt kiugró gazdasági ágat azonosítottam.

4. ábra Egyéni vállalkozók változása 2020-2024

Forrás: NAV Évkönyvek alapján saját szerk.

Az egyéni vállalkozók aránya az elmúlt években eléggé változatos volt. 2020-ban 563.917 fő, 2021-ben 594.259 fő, 2022-ben 576.930 fő, 2023-ban 608.251 fő, 2024-ben pedig 635.168 fő volt az egyéni vállalkozók száma. (4. ábra) 2020-ban a járvány miatt sok egyéni vállalkozó kényszerült bele abba, hogy megszüntesse vagy szüneteltette a vállalkozását, mivel a gazdasági helyzet miatt nem tudta fenntartani. Az új Katv. miatt látható a 4. ábrán, hogy 2022-ben ismét csökkent az adózók száma, de 2023-tól újra növekedésnek indult.

Évek	Egyéni vállalkozások aránya az összes vállalkozó számához viszonyítva
2020	30,72%
2021	31,58%
2022	30,85%
2023	32,65%
2024	34,59%

7. táblázat Az egyéni vállalkozások aránya az összes vállalkozó számához viszonyítva (%)

Forrás: KSH – saját szerk.

Összesen	160,38%
-----------------	---------

Magyarországon az egyéni vállalkozások aránya 2020-ban 30,72%, 2021-ben 31,58%, 2022-ben 30,85%, 2023-ban 32,65%, 2024-ben pedig 34,59% volt az összes vállalkozóhoz viszonyítva, vagyis folyamatos növekedés látható, kivéve 2022-ben. (6. táblázat)

Az öt gazdasági ág, amelyben a legtöbb egyéni vállalkozás működött, minden évben ugyanaz az elmúlt 5 évben. (7. táblázat)

Gazdasági ág	2020	2021	2022	2023	2024
Építőipar	12,18%	13,31%	14,25%	14,00%	13,46%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	11,21%	10,78%	10,83%	10,74%	10,55%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	15,81%	15,78%	15,09%	15,07%	14,87%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	6,91%	6,95%	6,63%	6,84%	6,95%
Egyéb szolgáltatás	10,98%	11,08%	11,87%	12,23%	12,54%
Összesen	57,08%	57,90%	58,68%	58,88%	58,37%

8. táblázat Az öt magasan kiugró gazdasági ág
Forrás: KSH

Jól látható, hogy minden évben 50% feletti az öt gazdasági ág aránya, tehát ez az öt ág bőven lefedi az egyéni vállalkozások számának felét. Az öt közül is a húzó ágazat a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, az építőipar. 2022-ig az **építőipar** egy részét az állami beruházások tették ki, azonban az Európai Unió (továbbiakban: EU-s) források befagyasztása miatt számos állami beruházás nem valósult meg. A számokban is meglátszódik ez, hiszen 2022-ről 2023-ra 0,25%-kal csökkent, amely 2024-re számottevő mértékű lett. Ennek ellenére az építőipar továbbra is fent tud maradni, hiszen a lakossági beruházások állami támogatása miatt (mint pl. Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) és ennek falusi, plusz verziója) még így is virágzik.

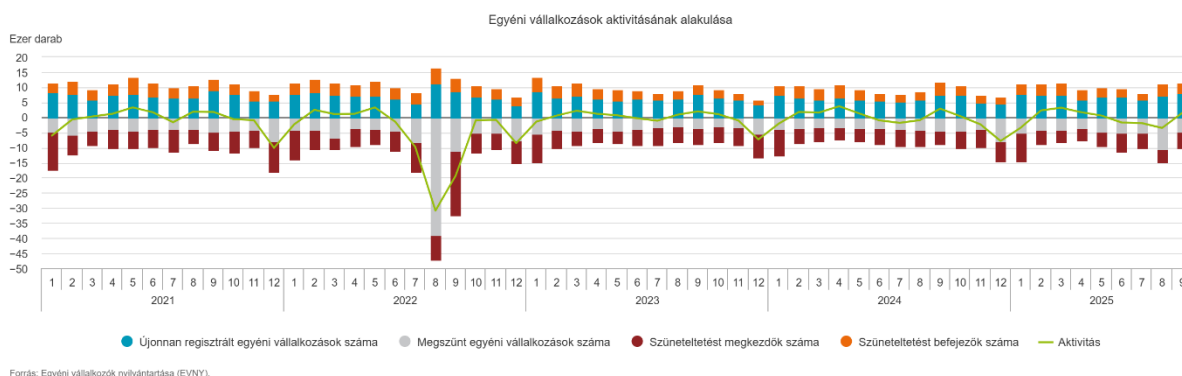
Kereskedelem, gépjárműjavítás 2020-tól csökkenésnek indult, 2024-re mintegy 0,66%-kal. A pandémia idején a fogyasztói társadalom visszavett a személyes vásárlási szokásaikból, beindult az online vásárlás. A gépjárműpiacot megnehezítette a chiphiány, ami által kevesebb

autót tudtak gyártani. Ez a hiány nemcsak az autókra vonatkozott, hanem minden elektromos eszközre (pl. telefon, laptop).

A **szakmai, tudományos, műszaki tevékenység** ág is folyamatos csökkenő tendenciát mutatott, közel egy teljes százalékos aránnyal, pontosabban 0,94%-kal. Ez javarészt a feljebb említett EU-s források hiánya, valamint a vállalati költségcsökkentések miatt történt.

Az **adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység**, (azaz hétköznapi nevén SSC/Shared Service Center) egyedül 2022-ben csökkent, majd 2024-ben újra elérte a 2021-es csúcspontot. A csökkenés oka valószínűleg a KATA törvény módosításával függ össze. Az új Katv. igencsak korlátozza az egyéni vállalkozókat, ez miatt rengeteg vállalkozó megszüntette vállalkozását.

Egyedüli ágként, ami folyamatos növekedési tendenciát mutatott, az **egyéb szolgáltatások** voltak. Ide tartozik például a turizmus, az adminisztratív teendők, szolgáltatások. Környezetemben is igencsak megfigyelhető a növekedés oka. Egyre több ember lép be a szépségiparba (fodrászat, műszempilla-építés, köröm- és kézápolás, stb) és válik egyéni vállalkozóvá. Továbbá fellendült a szállodaipar (Keszthelyen 2023-ban épült Sirius Hotel), rengeteg kiegészítő szolgáltatást lehet választani, ami nem tartozik a szállás alapsomagjához. Ebbe tartozik a masszázs, az edzőterem, minibár és a többi különböző szobaszolgáltatások.

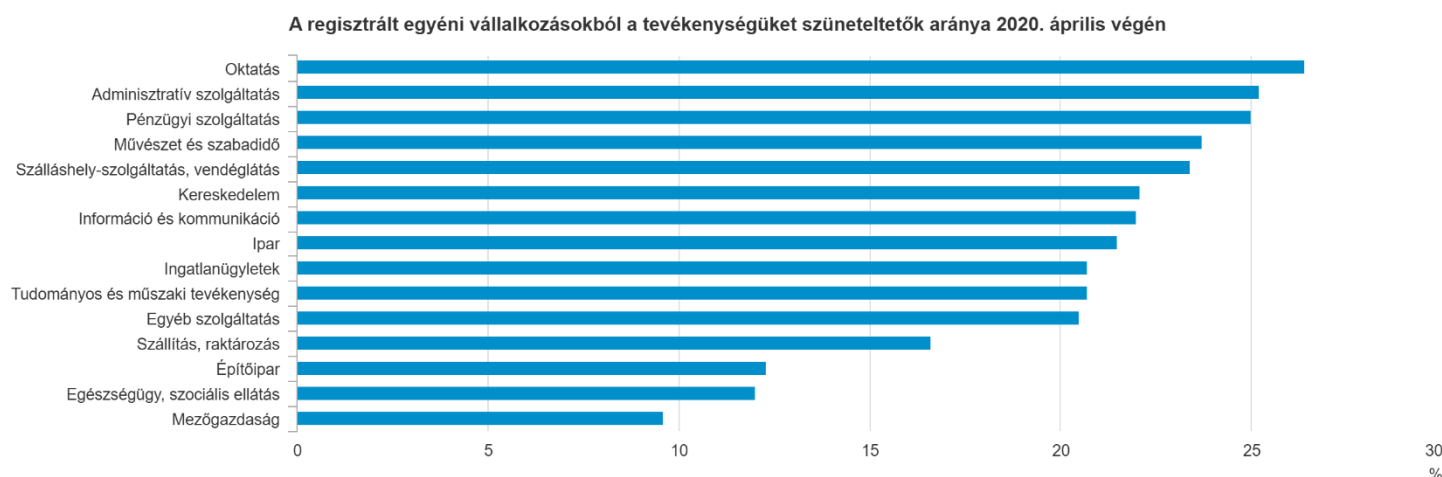

5. ábra Egyéni vállalkozások aktivitásának alakulása 2021-2025 szeptember
Forrás: KSH, heti monitor

Az 5. ábráról leolvasható, hogy az újonnan regisztrált vállalkozások száma a legtöbb esetben meghaladja a megszűnő vállalkozások számát. A legnagyobb különbség 2022-ben látható, főleg az év második felében (július, augusztus, szeptember). Ez valószínűleg az új Katv. miatt mutatható ki, hiszen rengeteg egyéni vállalkozó adózási formája megváltozott, ezáltal az egyéni vállalkozók egy része megszüntette tevékenységét. Szeptemberi hónapban nőtt a legjobban a szüneteltető vállalkozások száma is. Az aktivitás is ezen a ponton esett a legtöbbet.

Az újonnan regisztrált egyéni vállalkozások is 2022. augusztusában történtek, de még így is csak harmada a megszűnt vállalkozások számának.

A COVID-19 (koronavírus) 2020-ban jelentkezett világszerte. Ennek a járványnak a felbukkanása hatalmas gazdasági válságot okozott. Megváltoztatta a munkaerőpiacot, valamint az emberek termelési és értékesítési láncait. (KSH, 2020. I. negyedév)

6. ábra Az egyéni vállalkozások szüneteltetésének aránya 2020. április
Forrás: KSH, 2020. I. negyedév

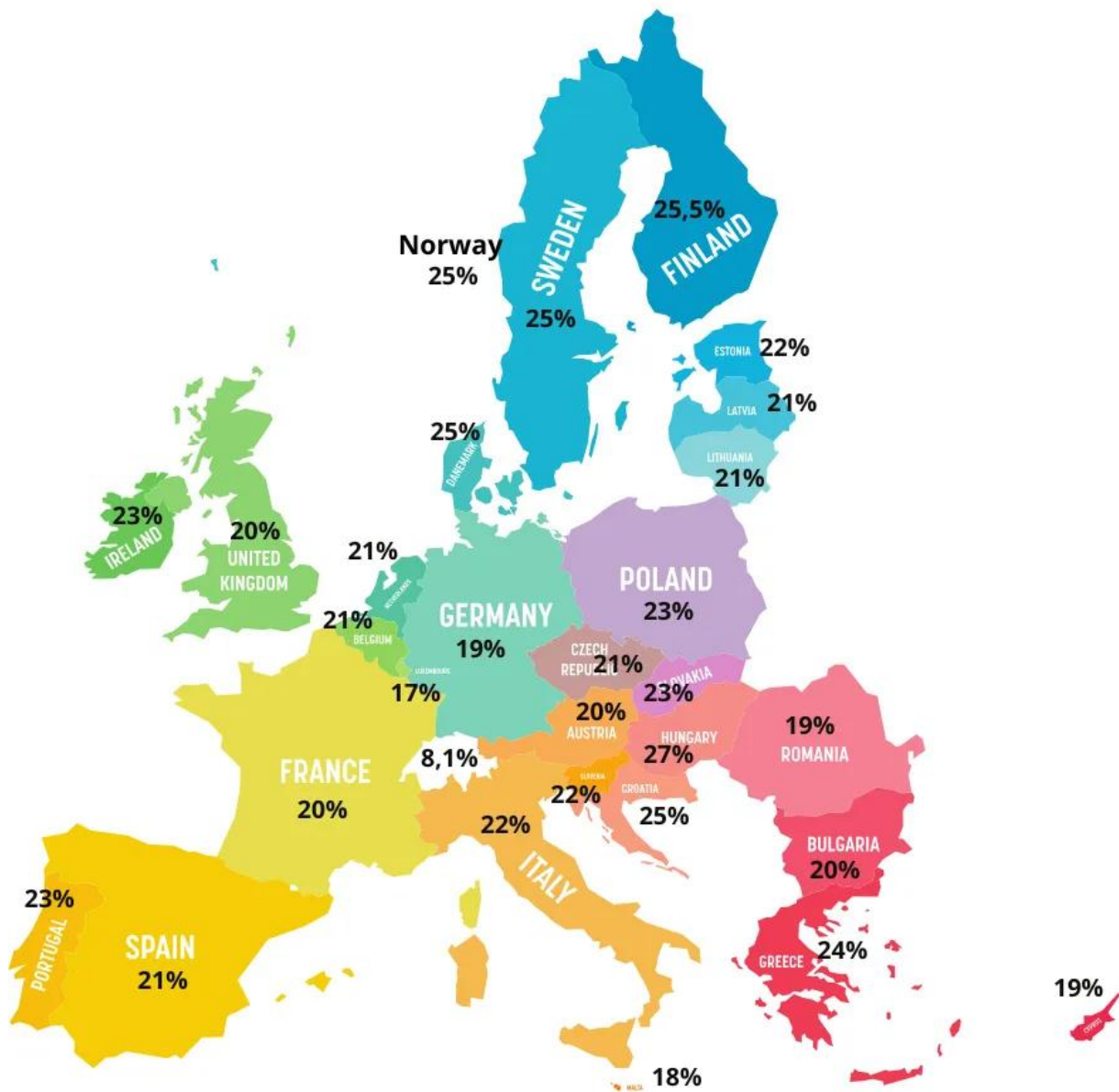
„2020. május végén 105 ezer egyéni vállalkozó szüneteltette tevékenységét, közülük mintegy 52 ezren ez év március-május hónapjaiban döntöttek így. Az utóbbiak száma az előző év azonos időszakához képest közel hatszorosára nőtt. Az április végén nyilvántartott egyéni vállalkozók 20%-a szüneteltette a tevékenységét, arányuk az egy évvel korábbihoz képest a duplájára emelkedett.” (KSH, 2020. I. negyedév)

2.2 Nemzetközi kitekintés

Fontos elemezni nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi adatokat is, ezáltal célszerű a magyarországi adatokat a rendszerben elhelyezni. Ilyen mutatók például az áfakulcsok, vállalkozások száma. Különösen fontos összevetni a szomszédos országokkal a magyarországi gazdasági helyzetet, és figyelni milyen arányban vannak az eltérések. A nemzetgazdaság kiemelt jelentőséggel bír, hiszen ez határozza meg egy ország gazdasági szerepét, ennek teljesítőképességét. A legfontosabb, hogy a nemzetgazdaság az ország nemzetközi versenyképességét is befolyásolja. A nemzetközi összehasonlítás során kirajzolódik, hogy az EU-s országok között milyen jelentős különbségek figyelhetők meg az adózási szabályokban és ezek mértékében.

A 7. ábra megmutatja, hogy az európai országokban az fő áfa-kulcs milyen mértékű. Magyarország helyezkedik el az élvonalban a maga 27%-os értékével. A környező országok áfakulcsai a következők: Ausztria 20%, Szlovákia (2024-ben 20%, 2025-től 23%), Románia 19%, Horvátország 25%, Szlovénia 22%. Ez azt jelenti, hogy Horvátországon kívül egyik szomszédos ország sem közelíti meg a magyar értéket, ami jelentős különbséget okozhat a fogyasztói árakra, a versenyképességre, az import-exportra. A nyugat-európai országok (19-23% között) és a mediterrán térség (18-24% között) is jóval mérsékeltebb áfakulcsot alkalmaz. Egyedül a skandináv, északi országok azok, amelyek magasabb adóval rendelkeznek, de nekik az életszínvonaluk jóval kiemelkedőbb, így a meglévő áfakulcs kompenzálja a fogyasztói terheket.

Európa ÁFA térkép

7. ábra Európa áfa térkép (forrás: mufis.sk)

A magyar áfakulcs kiemelkedően magas, aminek hatása közvetlenül hat az egyéni vállalkozókra is. Komoly versenyhátrányt jelenthet az alacsonyabb áfájú országokkal szemben, ha külföldre is számláznak és értékesítenek. Magyarországon, és a környező országokban is, nemcsak hazai értékesít zajlik, hanem határon túlra átnyúló is. A magasabb áfa növeli a bruttó értéket, ezáltal a nemzetközi piacon hátrány jelentkezik. A Katv. változtatása során rengeteg egyéni vállalkozó került be az áfakörbe, így az adminisztratív teendők is szélesebb körűek.

Ha az egyéni vállalkozó áfakörbe tartozik, akkor a következő EU-n belüli és kívüli áfafizetések vonatkoznak:

Az áfa elszámolását az export-import kereskedelem során. **EU-n kívüli export**nál az értékesítő 0%-os áfát számol el, tehát nem tesz rá áfát. Azokat az áfákat, amiket ő korábban kifizetett (pl. alapanyagvásárlás), visszaigényelheti.

Egy **EU-n kívüli országból** szeretne **importálni**, az importáló országban feltüntetett áfát kell megfizetnie vámkezeléskor. Ezt az áfát később a bevallásban visszaigényelheti.

Az **EU-n belüli exportáló** vállalkozó szintén 0%-os áfás számlát állít ki, az importáló fél pedig a saját áfáját fizeti meg. Ezt nevezik fordított áfának.

Ha **az egyéni vállalkozó vásárol EU-n belül** külföldi országból, az előző példa érvényesül, viszont az áfabevallásban külön soron kell feltüntetni és ezt vissza tudja igényelni, ha jogosult a levonásra.

	2020	2021	2022	2023	2024
EU 27	25.635,3 E fő	25.205,1 E fő	25.794,0 E fő	25.936,8 E fő	25.911,8 E fő
Eurózána 20	19.249,4 E fő	19.119,6 E fő	19.629,8 E fő	19.751,2 E fő	19.860,2 E fő

9. táblázat Egyéni vállalkozók az EU-ban Forrás: Eurostat, *Self-employed persons by economic activity*

A 8. táblázatban az Eurostat-adatokból kiolvasható, hogy az EU-ban az egyéni vállalkozók száma viszonylag stagnált. 2020 és 2021 között volt egy kisebb visszaesés (-1,68%), valószínűleg a koronajárvány gazdasági hatása miatt, amikor sok egyéni vállalkozó megszüntette vállalkozását. Azonban 2022-ben a foglalkoztatottság száma túlnőtte a vírus előtti időszakot. Összességében elmondható, hogy az EU tagállamainak egyéni vállalkozóinak száma az 5 év alatt alig változott.

Az Eurózána tendenciája nagyon hasonló, mint a 27 tagállamé, 2021-ben enyhe csökkenés, azonban 2022-től ismét növekedés. Ez arra is utalhat, hogy a közös pénznemet használók a járvány után könnyebben regenerálódtak gazdaságilag az évek alatt.

8. ábra Ciprus zászlaja
Forrás: Wikipédia

A szakdolgozat nemzetközi kitekintésének célja, hogy a magyar egyéni vállalkozások működését, adózási környezetét összevegyem egy másik országgal. A választásom Ciprusra esett, mivel az ország EU-n belül az egyik legkedvezőbb vállalkozási adózást kínálja. Ciprus jelentősen eltér Magyarországtól, mivel alacsonyabb adókulcsokat használ. Az összehasonlítás nemzetgazdasági célt is szolgál, hiszen hatással van az ország versenyképességére, milyen a gazdasági teljesítménye. A két ország párhuzamba állítása lehetővé teszi, hogy betekintést nyerjünk a strukturális különbségekre és a hátrányokra, amik alapján iránymutatást kapunk a különböző fejlődési lehetőségekre, amiket érdemes lenne fejleszteni, és erősítenék a magyar gazdaságot.

Ahhoz, hogy Cipruson valaki egyéni vállalkozó lehessen, első lépésként regisztrálnia kell a vállalkozás nevét a Ciprusi Cégnylvántartó Hivatalnál. A vállalkozás neve lehet az illető saját neve (mint Magyarországon), vagy egyedi cégnév. Ezután be kell nyújtani egy kérelmet a ciprusi cégnylvántartáshoz, majd nyitnia kell egy vállalkozói számlát. (sohocyprus.cy)

Második lépésként ki kell töltenie egy jelentkezési űrlapot (YKA 1-008, angol vagy görög nyelven), amit személyesen vagy postai úton lehet benyújtani a Kerületi Társadalombiztosítási Hivatalba. Szükség lesz még a személyi igazolvány vagy útlevél másolatára, ha külföldi személyként létesítenénk a regisztrációt, akkor a külföldi regisztrációs igazolványra (ARC). Ettől számítva 1-2 hét múlva kapja meg a vállalkozó a TB számot. (kyc.com.cy)

Mint Magyarországon, itt is kell különböző adókat és járulékokat fizetni:

- Szja
- TB (+GESY)
- ÁFA

A TB járulék becsült mértéke 16,6%. Ezt a százalékot az adóhatóság határozza meg szakma/munkakör alapján. Roppant fontos információ, hogy lehet kérelmezni, hogy a tényleges jövedelem után számolják el. Ennek a befizetése negyedévente történik. Ezen túl létezik még egy egészségügyi rendszer, a General Healthcare System, vagyis a GESY. Ennek célja, hogy a lakosok egyetemes szintű egészségügyi ellátásban részesüljenek. A következőkre terjed ki: Járóbeteg-ellátás, fekvőbeteg ellátás, gyógyszerészeti ellátás, megelőző ellátás (pl. védőoltások, szűrések), rehabilitációs ellátás (pl. logopédia), orvoslátogatás és konzultáció, műtét, diagnosztika. Ennek a fizetése nem egységes, különböző hozzájárulásokból történik (fizetés,

nyugdíj, osztalék). Az egyéni vállalkozóknak 4,00%-ot kell befizetniük a teljes jövedelmük alapján. Ennek a felső határa 4.770€. (Philippou Law Firm)

Minden vállalkozó fizet szja-t. Bevallása évente egyszer van, és évente két részletben kell megfizetni (júliusban és decemberben). Ha az éves jövedelem értéke meghaladja a 70.000€, auditorra van szükség a benyújtáshoz. Magyarországtól eltérően itt nem egységes az szja kulcs. Mint ahogy a 8. táblázatban is láthatjuk, jövedelemtől függ az adott szja százaléka. Azonban léteznek adómentességek is, ezek közé tartozik a kamatjövedelem és osztalékbevételek, részvényekből és értékpapírokból származó nyereség (100% mentesség) stb. (Philippou Law Firm)

Jövedelem (€)	Adókulcs (%)	Felhalmozott adó (€)
0-19.500	0	0
19.501-28.000	20	1.700
28.001-36.300	25	3.775
36.301-60.000	30	10.885
Több, mint 60.000	35	-

10. táblázat Személyi jövedelem adókulcs (Ciprus) Forrás: Philippou Law Firm

Az egyéni vállalkozóknak évi 15.600€ jövedelem felett kötelező az áfa regisztráció. Az áfa bevallása és megfizetése negyedévenként történik. Lehetőség van adócsökkentésre az alábbiakkal: irodabérlés, internetköltségek, weboldal/reklámköltség, üzleti út, céges telefon/közüzemi számlák, könyvelési díjak. Adóellenőrzés miatt a számlákat kötelező megőrizni. Az áfa 19%, de vannak csökkentett áfakulcsok is, 5% és 9%. Az adóbevallási határidő július 31. (Enalian.com.cy)

Összefoglalva elmondható, hogy Ciprus remek hely egyéni vállalkozás létesítésére. A kedvező adókulcsok és a vállalkozásbarát adózás szabályai is több ponton eltérnek Magyarországtól. Ezek a lehetőségek nagyban segítik az egyéni vállalkozókat, hiszen a kevesebb bevétellel kevesebb adózási kötelezettség van, és nem egy fix adókulcs van jelen.

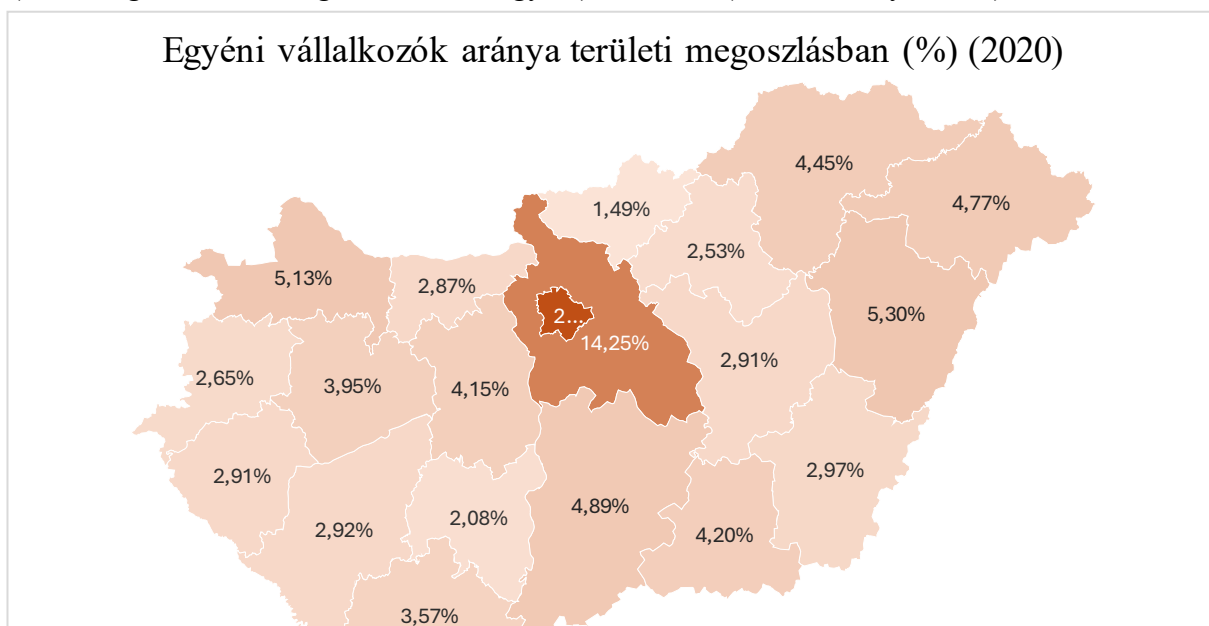
3. Empirikus kutatás – adatelemzés az egyéni vállalkozók adózási gyakorlatával összefüggésben

Szakdolgozatomban a NAV által kiadott évkönyvek adózási adatait, bevallásait, választásait vizsgáltam az egyéni vállalkozásokra vonatkozóan.

3.1 Adózók bevallási adatainak vizsgálata

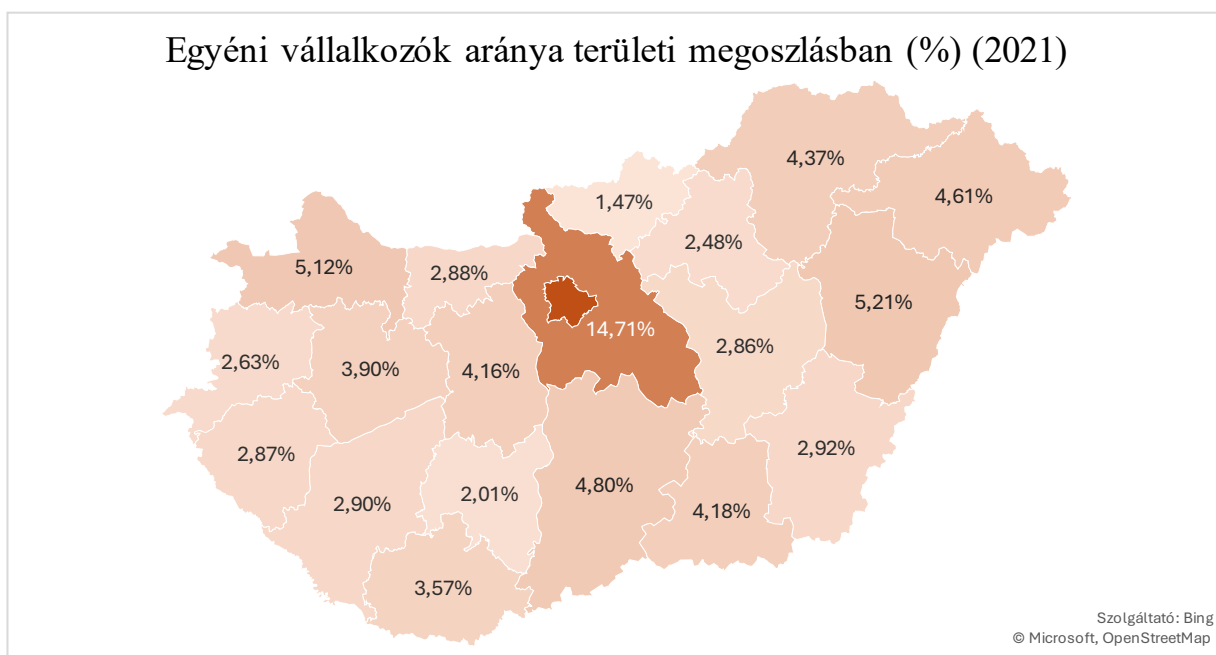
A vizsgált időszak 2019/2020-tól 2024-ig tartott, amiben elemeztem az összes egyéni vállalkozó bevallási adatait vármegyékre lebontva. Az adatokból jól látható, hogy az utóbbi öt évben hogyan változott az egyéni vállalkozók helyzete és összetétele az adott vármegyékben.

Az adózók száma **2020.12.31-én** 1.989.951 fő volt, amelynek csak 28,34%-a egyéni vállalkozó, pontosabban 563.917 fő. **Vármegyékre lebontva** a következő adatokat kapjuk (9. ábra): Budapest 116.946 fő, Pest vármegye (Budapesten kívüli adat) 80.340 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 25.113 fő, Heves vármegye 14.285 fő, Nógrád vármegye 8.402 fő, Hajdú-Bihar vármegye 29.874 fő, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 16.407 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 26.914 fő, Bács-Kiskun vármegye 27.599 fő, Békés vármegye 16.762 fő, Csongrád-Csanád vármegye 23.693 fő, Győr-Moson-Sopron vármegye 28.928 fő, Vas vármegye 14.958 fő, Zala vármegye 16.394 fő, Fejér vármegye 23.381 fő, Komárom-Esztergom vármegye 16.161 fő, Veszprém vármegye 22.258 fő, Baranya vármegye 20.127 fő, Somogy vármegye 16.471 fő, Tolna vármegye 11.719 fő, Kiemelt Adó-és Vámigazgatóság (kizárólagos illetékességű adózókkal együtt) 7.185 fő. (NAV Évkönyv 2020)

9. ábra Egyéni vállalkozók 2020-as területi megoszlása
Forrás: NAV - saját szerk.

2021.12.31-én az összes adózó elérte a 2.055.550 főt, amelynek 28,91%-a egyéni vállalkozó, pontosabban 594.259 fő volt. **Vármegyékre lebontva** a következő adatokat kapjuk (10. ábra): Budapest 125.135 fő, Pest vármegye (Budapesten kívüli adat) 87.411 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 25.996 fő, Heves vármegye 14.760 fő, Nógrád vármegye 8.736 fő, Hajdú-Bihar vármegye 30.943 fő, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 16.973 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 27.390 fő, Bács-Kiskun vármegye 28.535 fő, Békés vármegye 17.374 fő, Csongrád-Csanád vármegye 24.854 fő, Győr-Moson-Sopron vármegye 30.434 fő, Vas vármegye 15.657 fő, Zala vármegye 17.035 fő, Fejér vármegye 24.729 fő, Komárom-Esztergom vármegye 17.134 fő, Veszprém vármegye 23.165 fő, Baranya vármegye 21.240 fő, Somogy vármegye 17.226 fő, Tolna vármegye 11.962 fő, Kiemelt Adó-és Vámigazgatóság (kizárólagos illetékességű adózókkal együtt) 7.570 fő. (NAV Évkönyv 2021)

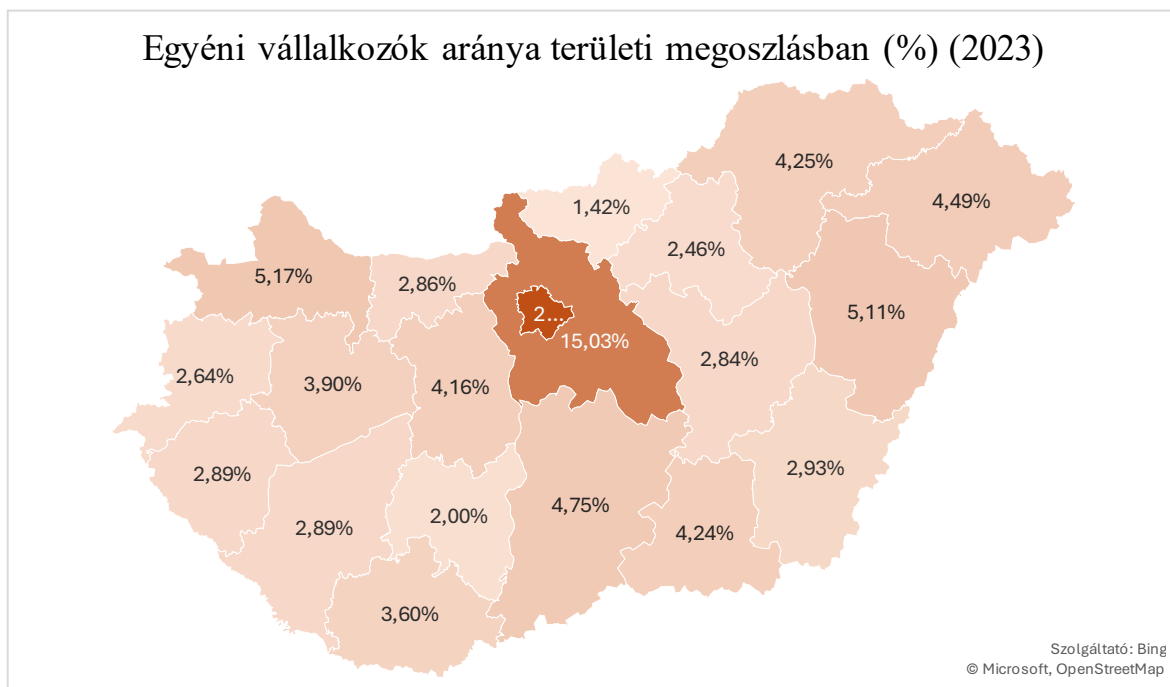
10. ábra Egyéni vállalkozók 2021-es területi megoszlása

Forrás: NAV - saját szerk.

Az adózók száma **2022.12.31-én** kis mértékben emelkedett, 2.064.332 főt tett ki, amelyből 576.930 fő volt egyéni vállalkozó, vagyis 27.90%. **Vármegyékre lebontva** a következő adatokat kapjuk (11. ábra): Budapest 119.747 fő, Pest vármegye (Budapesten kívüli adat) 85.662 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 24.918 fő, Heves vármegye 14.479 fő, Nógrád vármegye 8.312 fő, Hajdú-Bihar vármegye 29.688 fő, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 16.554 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 26.471 fő, Bács-Kiskun vármegye 27.859 fő, Békés vármegye 17.093 fő, Csongrád-Csanád vármegye 24.492 fő, Győr-Moson-Sopron vármegye 29.854 fő, Vas vármegye 15.294 fő, Zala vármegye 16.855 fő, Fejér vármegye 24.007

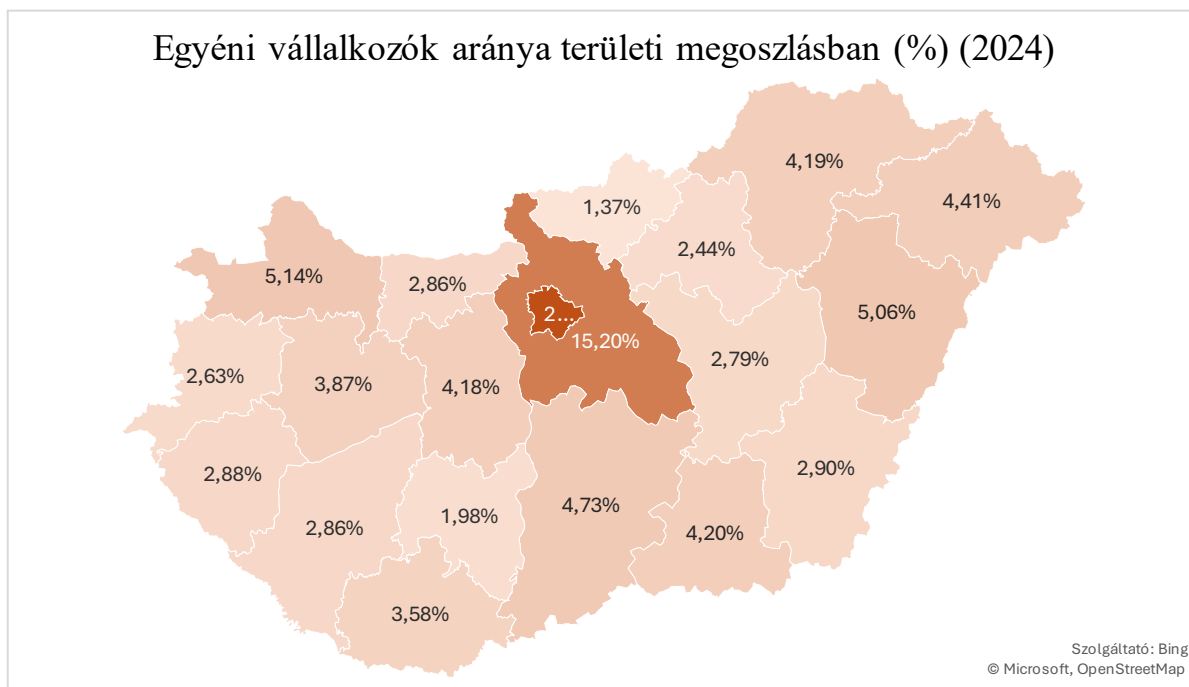
[illegible]

2023.12.31-én 2.109.101 fő adózót tartottak nyilván, közülük 608.251 fő (28,84%) volt egyéni vállalkozó. **Vármegyékre lebontva** a következő adatokat kapjuk (12. ábra): Budapest 128.380 fő, Pest vármegye (Budapesten kívüli adat) 91.432 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 25.821 fő, Heves vármegye 14.942 fő, Nógrád vármegye 8.608 fő, Hajdú-Bihar vármegye 31.080 fő, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 17.288 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 27.318 fő, Bács-Kiskun vármegye 28.893 fő, Békés vármegye 17.812 fő, Csongrád-Csanád vármegye 25.786 fő, Győr-Moson-Sopron vármegye 31.445 fő, Vas vármegye 16.072 fő, Zala vármegye 17.598 fő, Fejér vármegye 25.294 fő, Komárom-Esztergom vármegye 17.374 fő, Veszprém vármegye 23.711 fő, Baranya vármegye 21.896 fő, Somogy vármegye 17.567 fő, Tolna vármegye 12.178 fő, Kiemelt Adó-és Vámigazgatóság (kizárólagos illetékességű adózókkal együtt) 7.756 fő. (NAV Évkönyv 2023)

12. ábra Egyéni vállalkozók 2023-as területi megoszlása
Forrás: NAV - saját szerk.

2024 végére az adózók száma 2.159.387 főre emelkedett, amelynek csak 29,41%-a volt egyéni vállalkozó, pontosabban 635.168 fő. **Vármegyékre lebontva** a következő adatokat kapjuk (13. ábra): Budapest 135.870 fő, Pest vármegye (Budapesten kívüli adat) 96.544 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 26.617 fő, Heves vármegye 15.510 fő, Nógrád vármegye 8.726 fő, Hajdú-Bihar vármegye 32.135 fő, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 17.730 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 28.029 fő, Bács-Kiskun vármegye 30.027 fő, Békés vármegye 18.415 fő, Csongrád-Csanád vármegye 26.708 fő, Győr-Moson-Sopron vármegye 32.624 fő, Vas vármegye 16.684 fő, Zala vármegye 18.263 fő, Fejér vármegye 26.559 fő, Komárom-Esztergom vármegye 18.164 fő, Veszprém vármegye 24.551 fő, Baranya vármegye 22.757 fő, Somogy vármegye 18.165 fő, Tolna vármegye 12.594 fő, Kiemelt Adó-és Vámigazgatóság (különös hatáskörű adózókkal együtt együtt) 8.496 fő. (NAV Évkönyv 2024)

*13. ábra Egyéni vállalkozók 2024-es területi megoszlása
Forrás: NAV - saját szerk.*

A fenti térképekről (9.ábra, 10. ábra, 11. ábra, 12. ábra, 13.ábra) leolvasható, hogy milyen arányban oszlanak meg vármegyénként az egyéni vállalkozók. A legnagyobb százalékban Budapest, valamint Pest vármegye. Utánuk következik Hajdú-Bihar vármegye és Győr-Moson-Sopron vármegye. Ebből az adatból kikövetkeztethetjük, hogy az Alföldön és a Kis-Alföldön vannak a legtöbb vállalkozók, ahol nagyobb a népesség is. Nagyobb az ügyfélkör, így a vállalkozó könnyebben talál megbízókat. Remek az infrastruktúra, ezáltal kedvezőbb az üzleti környezet.

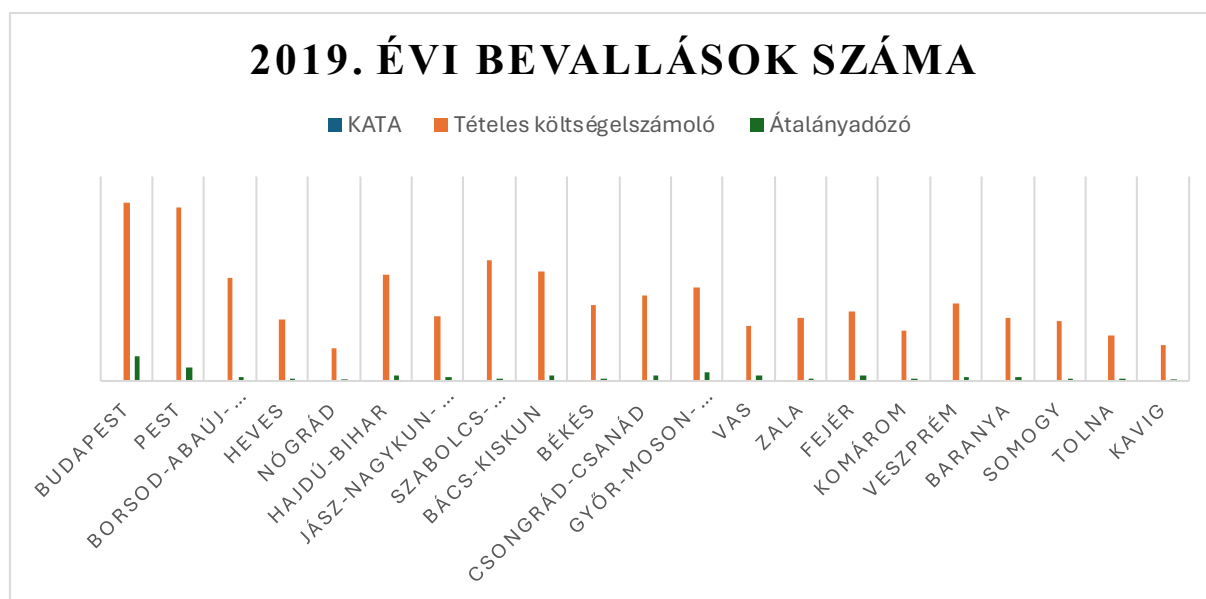
*14. ábra A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint 2021-2025. szeptember
Forrás: KSH, heti monitor*

A 14. ábra jól mutatja az egyéni vállalkozás és társas vállalkozás számának összehasonlíthatóságát. Az egyéni vállalkozás száma minden évben és hónapban magasabb

értéket mutat. Egy kisebb visszaesés van 2022-ben az új Katv. miatt, mivel sok egyéni vállalkozó megszüntette vagy szüneteltette vállalkozását, de 2023-ban újra növekedésnek indult. Ezzel párhuzamosan a társas vállalkozások száma csökkenő tendenciájú.

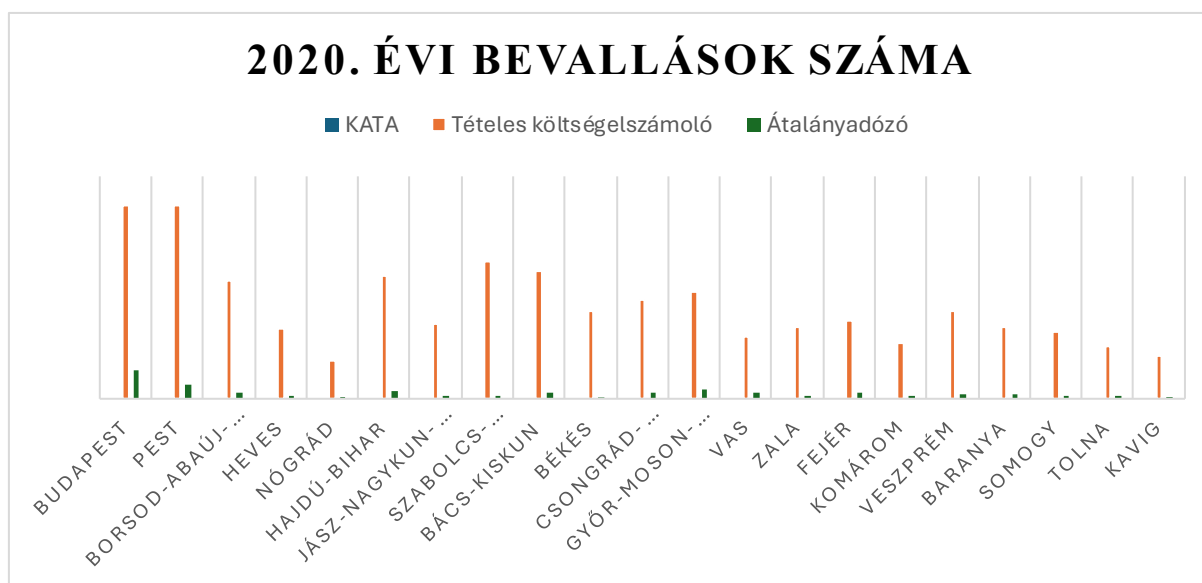
A bevételek számát **2024. évre vonatkozóan nem tudjuk pontosan**, mivel az a 2025-ös NAV Évkönyvben fog megjelenni, így **2019-2023.** közötti a vizsgált időszak a bevételek elemzésére.

A **bevételek adatai 2019-ben** a következőkre bonthatóak (15. ábra): országosan a tételes költségelszámolás 134.984 db (ebből főállású 42.114 db, mellékfoglalkozású 63.301 db, nyugdíjas 29.569 db), átalányadó 8.512 db (ebből építőiparos 1.414 db, fuvarozó iparos 1.682 db, 2.962 db, magánkereskedő 614 db), KATA bevételei adat sajnos nincs feltüntetve az Évkönyvekben. (NAV Évkönyv, 2020)

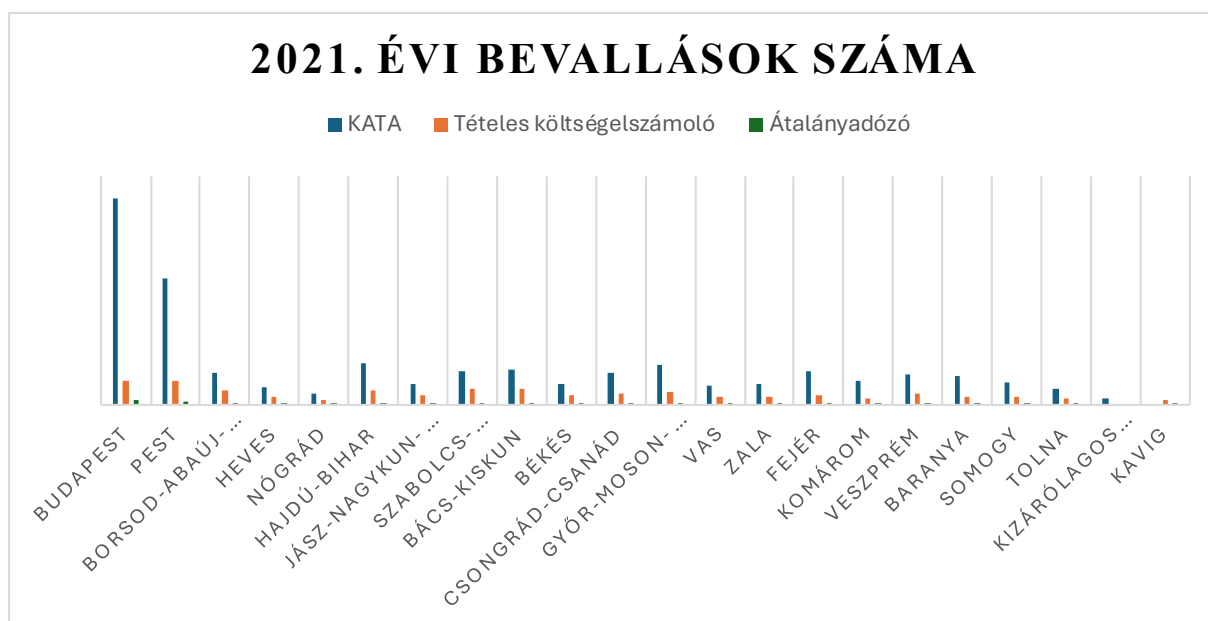
15. ábra 2019. évi bevallási adatok
 Forrás: NAV Évkönyv 2020. alapján saját szerk.

A bevételek száma 2020-ban: „A koronavírus-járvány gazdasági hatásainak enyhítésére hozott intézkedések alapján a NAV hivatalból könyvelte a katás adóalanyok kedvezményeit. Az érintett hónapokra átlagosan 147 ezer, mentesített tevékenységet végző adózónak nem kellett megfizetnie esedékes kötelezettségét, havonta átlagosan több mint 6,4 milliárd forint összegben.” (NAV Évkönyv, 2020). De ennek ellenére van adat a tételes költségelszámolás és az átalányadó bevételek számából. Összesen 123.395 db tételes költségelszámolású bevallási (ebből 40.015 db főállású, 56.310 db mellékfoglalkozású, valamint 27.070 db nyugdíjas) és 7.756 db átalányadózású (ebből építőiparos 1.253 db, fuvarozó iparos 1.504 db, egyéb szolgáltatást végző iparos 2.660 db és magánkereskedő 587 db) bevallási adat van országos szinten. Területileg lebontva a következő adatokat kapjuk. (NAV Évkönyv, 2021) (16. ábra)

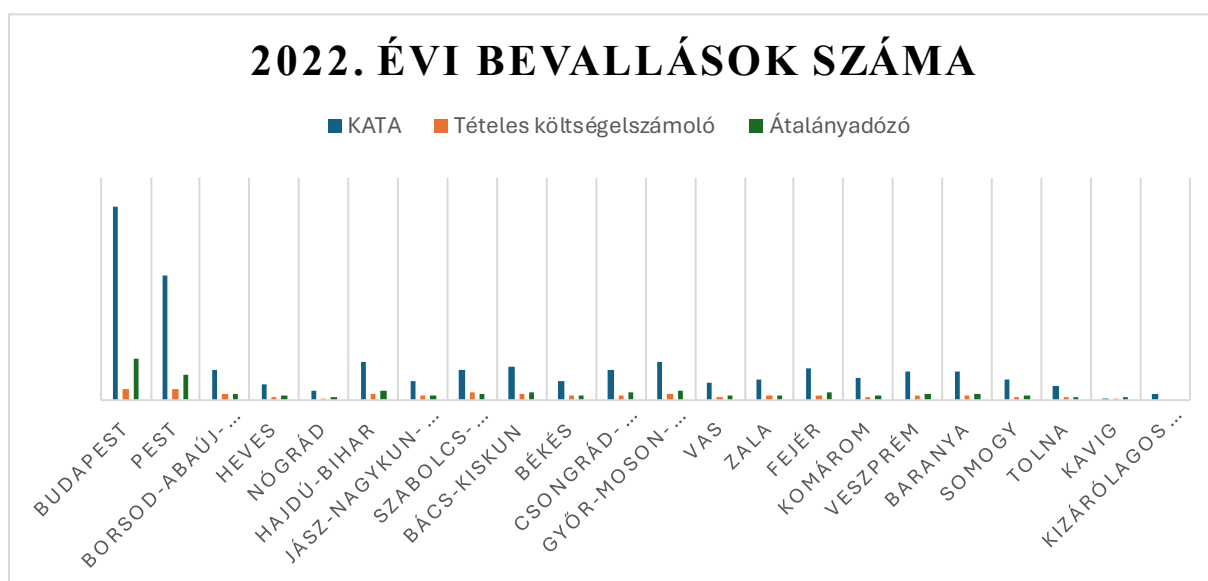
16. ábra 2020. évi bevallási adatok
Forrás: NAV Évkönyv 2021. alapján saját szerk.

2021-ben már több bevallási adatot ismerünk. Összesen 566.247 darab egyéni vállalkozói adózási bevallás szerepel a NAV Évkönyvében. Ebből 429.929 db KATA, 124.515 db darab tételes költségelszámoló (42.494 db főállású, 55.289 db mellékfoglalkozású, 26.732 db nyugdíjas), valamint 11.793 db átalányadózó (ebből építőiparos 1.874 db, fuvarozó iparos 1.631 db, egyéb szolgáltatást végző iparos 2.659 db és magánkereskedő 731 db). (NAV Évkönyv, 2022) (17. ábra)

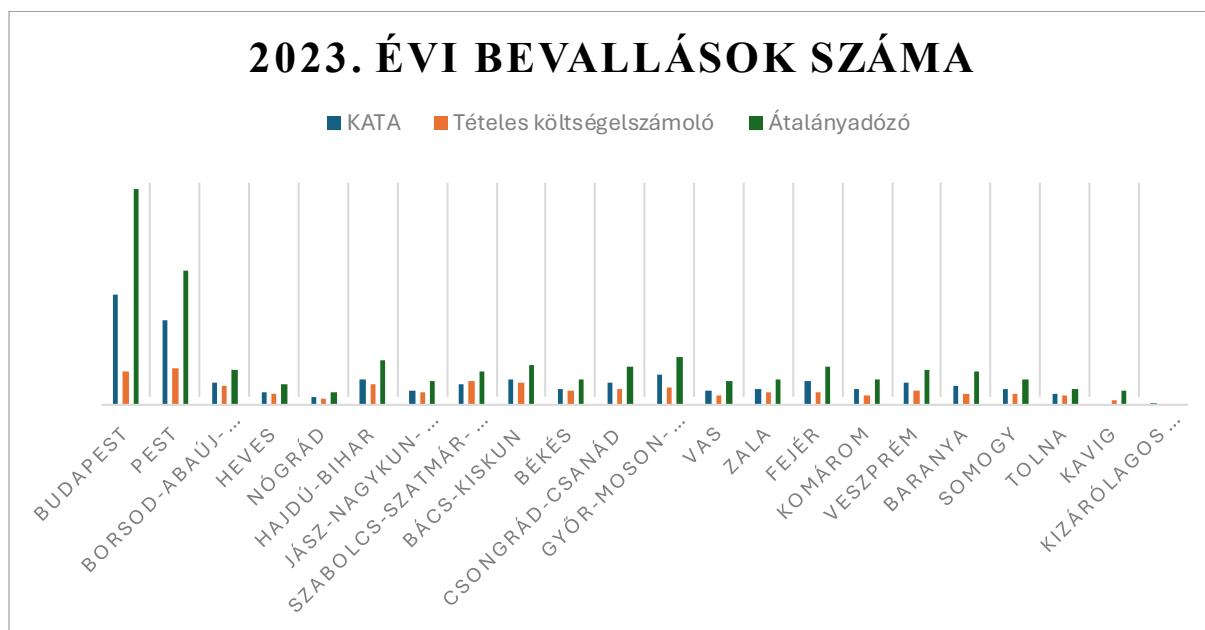
17. ábra 2021. évi bevallási adatok
 Forrás: NAV Évkönyv 2022. alapján saját szerk.

2022-ben 870.969 db KATA, 122.130 db tételes költségelszámoló (46.987 db főállású, 50.009 db mellékfoglalkozású, 25.134 db nyugdíjas) és 197.480 db átalányadózó (ebből építőiparos 29.077 db, fuvarozó iparos 11.019 db, egyéb szolgáltatást végző iparos 10.857 db és magánkereskedő 12.452 db) bevallási adat ismert. Ez összesen 1.190.579 db bevallást jelent. (NAV Évkönyv, 2023) (18. ábra)

18. ábra 2022. évi bevallási adatok
 Forrás: NAV Évkönyv 2023. alapján saját szerk.

A bevételek száma **2023-ban** összesen 535.300 darab volt. Ebből KATA 159.331 db, tételes költségelszámoló 99.466 db (41.051 db főállású, 37.251 db mellékfoglalkozású, 21.164 db nyugdíjas), valamint átalányadózó (ebből építőiparos 16.396 db, fuvarozó iparos 15.954 db, egyéb szolgáltatást végző iparos 18.096 db és magánkereskedő 2.423 db) 276.503 db volt. (NAV Évkönyv, 2024) (19. ábra)

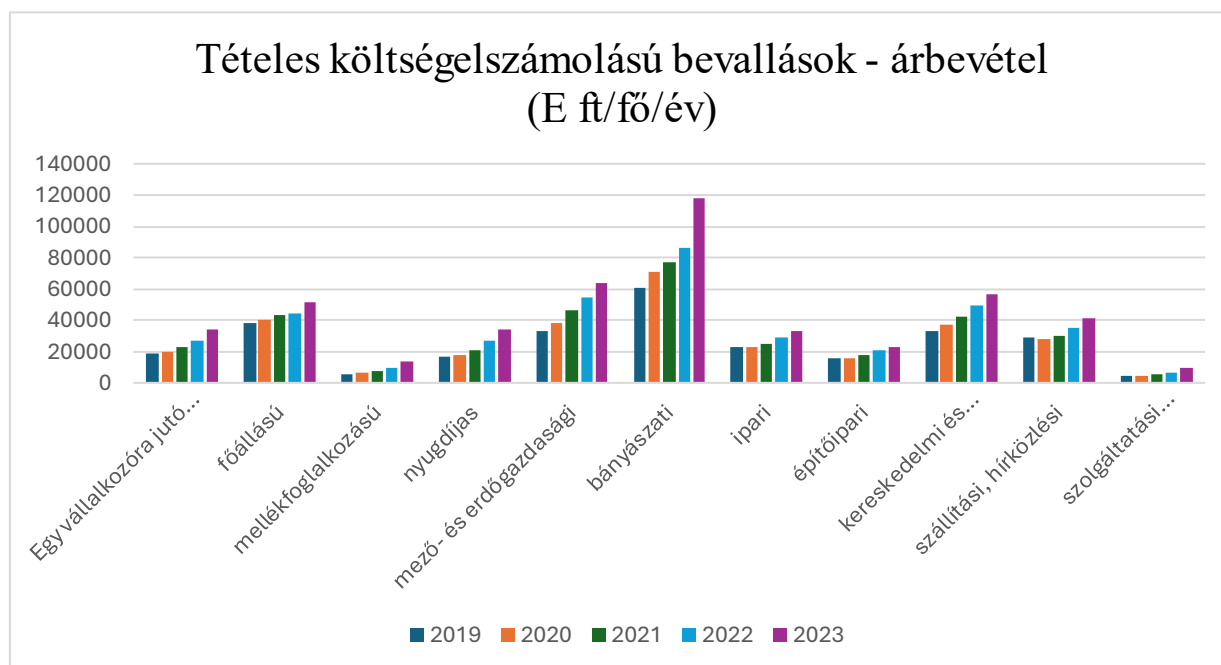

19. ábra 2023. évi bevallási adatok
Forrás: NAV Évkönyv 2024. alapján saját szerk.

A fenti ábrákból (15. ábra, 16. ábra, 17. ábra, 18. ábra, 19. ábra) jól látható, hogyan változott az elmúlt évek során a bevételek száma. Egyedül 2019-es és a 2020-as év nem teljes, így arról konkrét elemzés nem készíthető. 2023-ban jelentős mértékben lecsökkent a bevallási adatok száma, az egyéni vállalkozók száma is csökkent. Ennek valószínűsíthető oka a Katv. módosítása. 2022. és 2023. között 61,46%-os csökkenő tendencia mutatható ki.

3.2 Adózási mód választására vonatkozó adatok elemzése

A **tételes költségelszámolást** választó egyéni vállalkozók vizsgálata a vállalkozói szféra különböző ágairól nyújt olyan információt, ami bemutatja hogyan reagáltak 2019 és 2023 között. A magyar gazdaság jelentős változásokon esett át: pandémia, infláció, az energiaárak hirtelen növekedése, járvány utáni helyzet. Ezek mind-mind befolyásolták az egyéni vállalkozók helyzetét. A 20. ábra (diagram) jól mutatja ezt az időszakot.

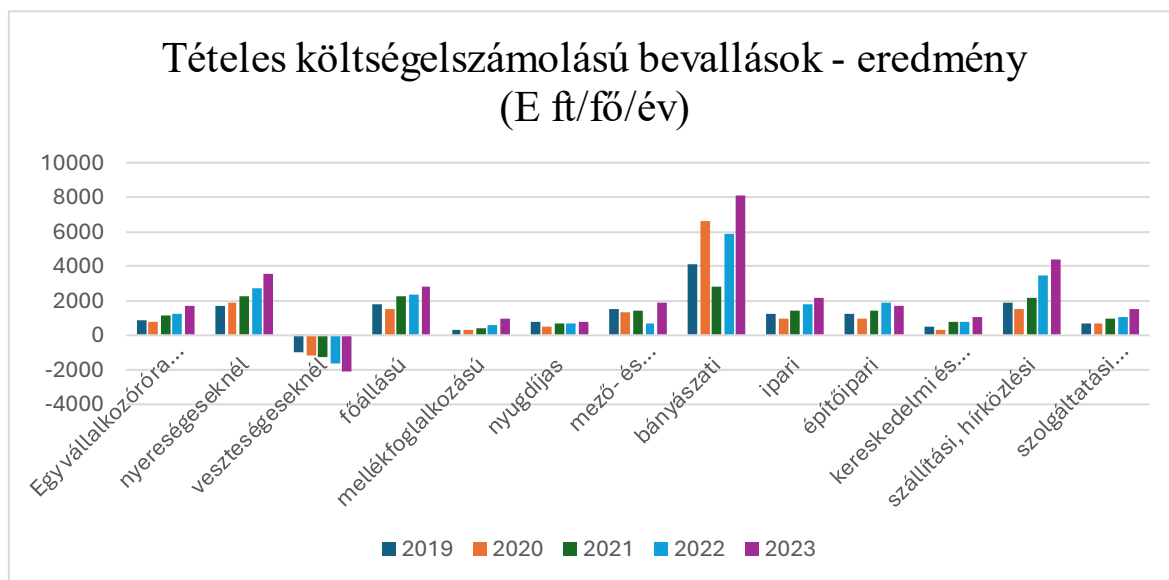

20. ábra Tételes költségelszámolás árbevétel elemzése gazdasági ágak szerint 2019-2023
Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.

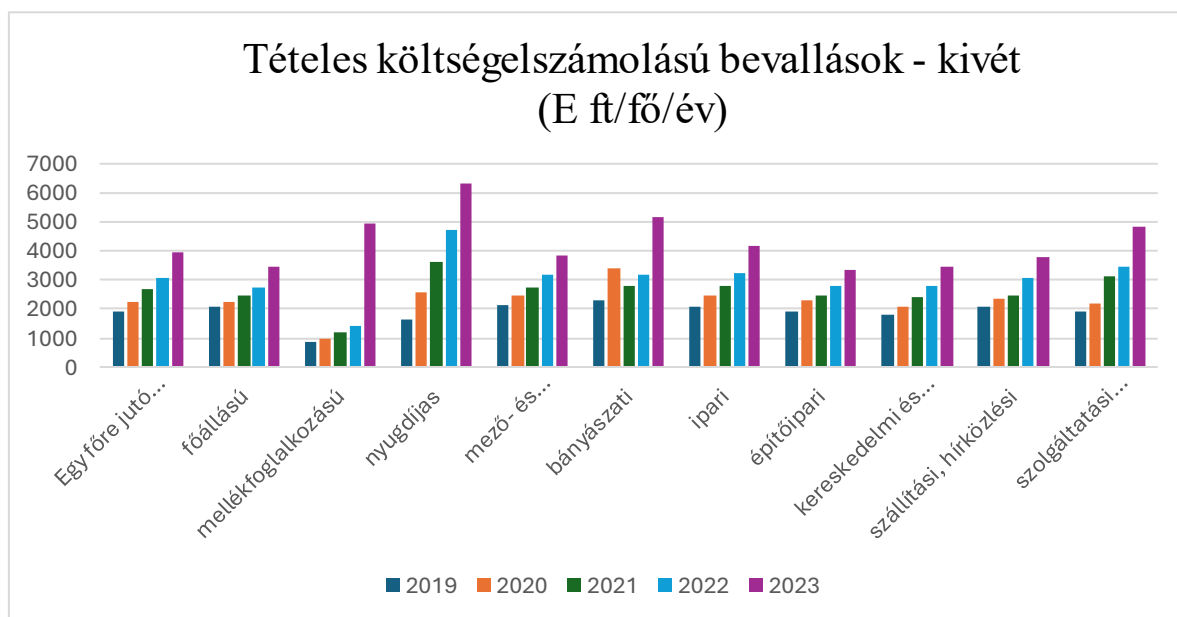
Az egy főre jutó árbevétel azt mutatja meg, hogy mennyi a vállalkozó átlagos, egy évre jutó bevétele. Ezt érdemes összehasonlítani más ágazatokkal, hogy kielemezzük, melyek a legmagasabb forgalmúak. Az egy vállalkozóra jutó árbevétel minden foglalkozás jellege szerint növekvő értékeket mutat. Általánosságban elmondható, hogy minden ágazat esetében szintén növekedett az árbevétel. Megfigyelhető, hogy a legdinamikusabb változás a bányászatban történt, főleg a 2022-2023-es évre. Az ipari és szállítási, hírközlési ágazatban 2020-as évre visszaesés látható, ez valószínűleg a Covid-19 hatásának tulajdonítható, majd 2023-as évtől újra növekedésnek indult. A legnagyobb árbevételű ágazatok a bányászat és a mező- és erdőgazdaság.

Az egy főre jutó nyereség azt mutatja meg, hogy az egyéni vállalkozó egy év alatt átlagosan mennyi nyereséget/profitot ér el. Az alábbi ábra jól mutatja, hogy mennyi eredményességet zárt az adott év, valamint a foglalkozás és a tevékenység szakmai jellege szerinti nyereséget a tételes

költségelszámolású vállalkozásoknál. A 21. ábra megfelelően bemutatja a covid alatti időszak profit visszaesését. A tevékenységek nem tudtak elég profitot termelni az előző évhez képest sem, mert nem volt elég kapacitásuk kitermelni a gazdasági helyzet miatt. Egyedül a bányászat ért el kiemelkedő profitot, de 2023-ban kevesebb, mint felére csökkent, minden más ágazat növekedést mutatott.

22. ábra Tételes költségelszámolás eredmény elemzés 2019-2023
Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.

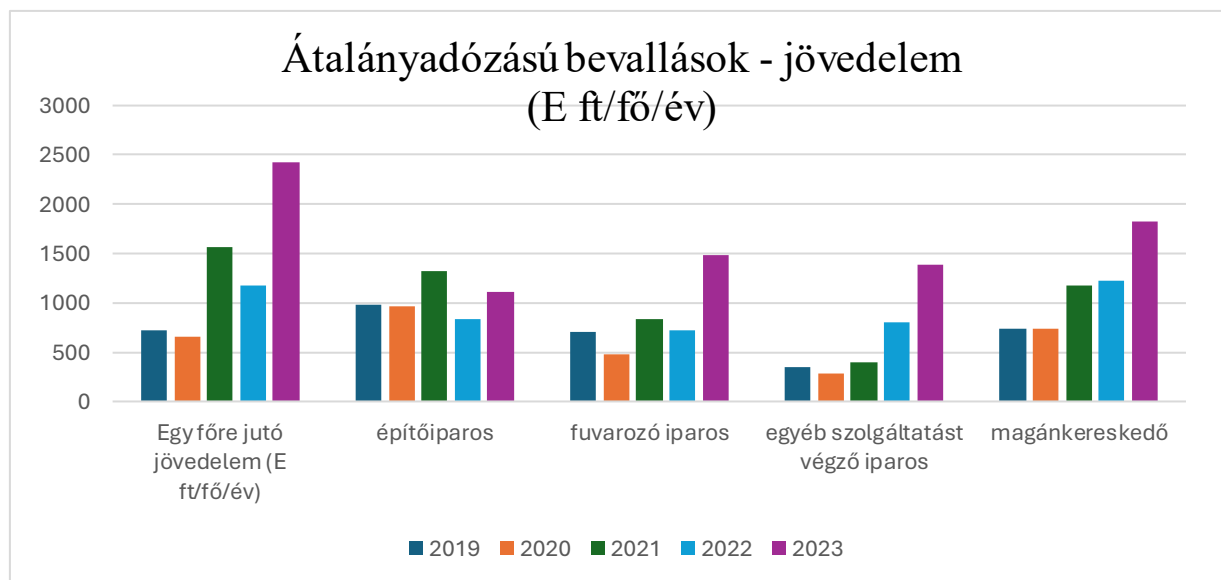
21. ábra Tételes költségelszámolás kivét elemzése 2019-2023
Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.

Az egy főre jutó vállalkozói kivét az egyéni vállalkozó „fizetéseként”, munkadíjként szolgál. Ez egyedül a tételes költségelszámolásnál fontos, mivel más adónemnél nem értelmezhető. Ez

az az összeg, amit a vállalkozó az adóalap számításakor költségként levonhat, és önálló tevékenységként figyelembe vesz. Megmutatja, hogy a vállalkozó átlagosan egy év alatt mennyi pénzt tud kivenni, így következtethetünk arra, hogy melyik ágazatban tudnak elég bevételt termelni a saját maguk kifizetésére. A 22. ábra mutatja a tevékenység jellege szerinti kivétet.

A legnagyobb kivét a mellékfoglalkozásúnál és a nyugdíjasnál van, ami a járulékfizetési kötelezettséghez köthető, hiszen nekik korlátozott, vagy egyáltalán nincs fizetési kötelezettségük, így több kivételre lehet lehetőségük. Továbbá látható, hogy minden kategóriában emelkedik a kivét összege, főleg a 2023-as évben. A gazdasági helyzet miatt nőttek az árak, több lett a költség, ezáltal nagyobb kivétet kellett elszámolni a vállalkozóknak, illetve a minimálbér/garantált bérminimum emelkedése (mely meghatározza a főállásúak járulék és szociális hozzájárulási adó fizetését) önmagában kiváltotta a magasabb kivét elszámolását. 2023-ban az új Katv. miatt is ugorhatott meg ennyire a kivét összege, hiszen sok vállalkozó adózási módot váltott.

Az **átalányadózó** egyéni vállalkozók az egy főre jutó jövedelmét vizsgálom négy tevékenységi kör szerint a járvány előtti, alatti és utáni időszakban, tehát 5 éven át. A 23. ábrán szemléltettem a vizsgált időszakot.

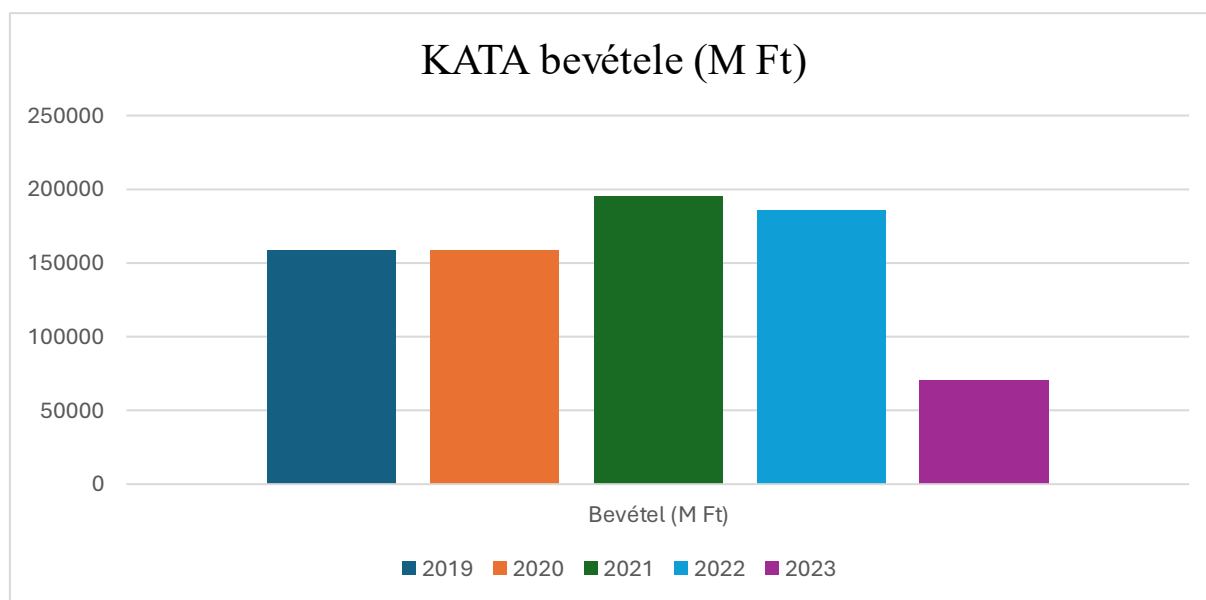

23. ábra Átalányadózás jövedelem elemzése 2019-2023
 Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.

Megfigyelhető, hogy a Covid-19 negatívan hatott az átalányadózó vállalkozókra is. Azonban 2021-ben újra növekedésnek indult a jövedelem nagysága, ami tükrözi a gazdasági újraindulást. Az egy főre jutó jövedelem a fuvarozó iparos tevékenység esetén 2023-ban a duplájára nőtt, de a többi tevékenységnél is kiugróan magas értéket produkált. Ez a KATA 2022-es szigorításához

köthető, sok korábbi KATA adózó kényszerült átalányadózásra váltani, köztük az édesapám is. A Covid-19 utáni időszakban nőtt az infláció, ezáltal a költségek is, így a vállalkozók munkadíja is, ami növelte a jövedelmet. Az ipari tevékenységi körökben az alapanyagár is nőtt, ami szintén hatással volt a jövedelemre. Itt is figyelembe kell venni továbbá a minimálbér és a garantált bérminimum növekedésének hatását is.

A vállalkozói szája és az átalányadózás után megvizsgáltam a **KATA éves bevételi nagyságrendjét** 2019 és 2023 között. (24. ábra)

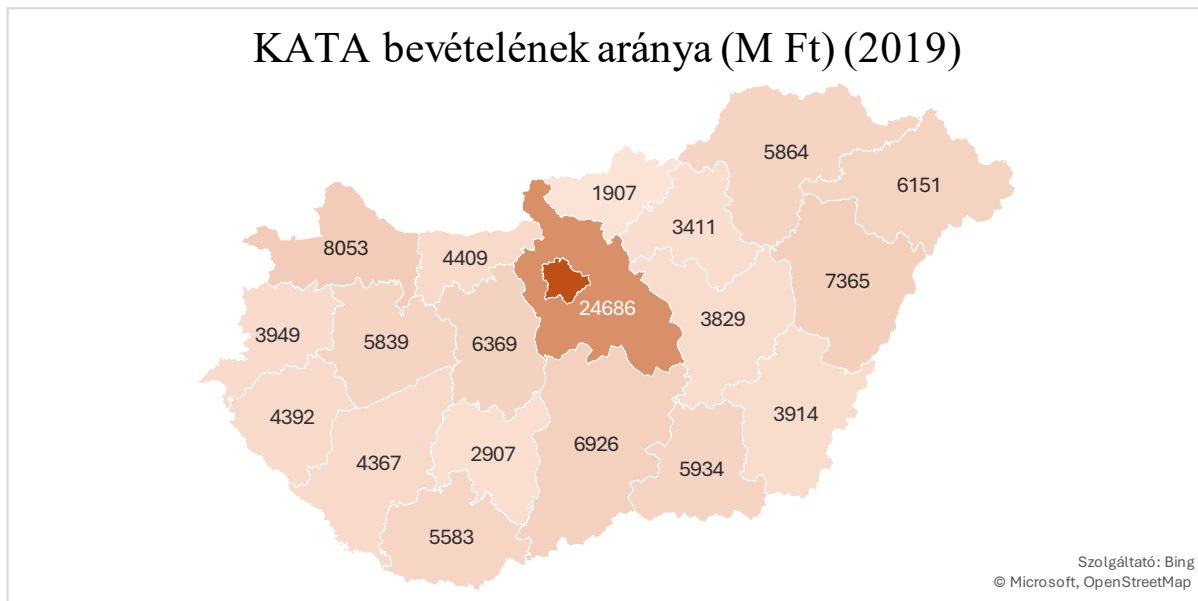

24. ábra KATA bevételének elemzése 2019-2023
Forrás: NAV Évkönyvek 2019-2023. alapján saját szerk.

2019 és 2020-as évek stagnáltak, viszont a járvány vége felé és az azt követő időszak (2021-2022) már növekedést mutat. 2023-ban a bevétel 62,01%-ot esett. Ez egyértelműen kötődik a 2022 szeptemberében szigorított KATA törvényhez, amely a vállalkozót nagy részét kizárta, így az adózó kénytelen volt adózási módot váltani.

2019-ben a KATA bevételének aránya 158.516M Ft volt, 20,61%-a az öt év összes bevételéhez képest. Területi lebontva a következő adatokat kapjuk: Budapest 41.852M Ft, Pest vármegye 24.686M Ft, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 5.864M Ft, Heves vármegye 3.411M Ft, Nógrád vármegye 1.907M Ft, Hajdú-Bihar vármegye 7.365M Ft, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 3.829M Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 6.151M Ft, Bács-Kiskun vármegye 6.926M Ft, Békés vármegye 3.914M Ft, Csongrád-Csanád vármegye 5.934M Ft, Győr-Moson-Sopron vármegye 8.053M Ft, Vas vármegye 3.949M Ft, Zala vármegye 4.392M Ft, Fejér vármegye 6.369M Ft, Komárom-Esztergom vármegye 4.409M Ft, Veszprém vármegye 5.839M

Ft, Baranya vármegye 5.583M Ft, Somogy vármegye 4.367M Ft, Tolna vármegye 2.907M Ft, Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság 812M Ft. (NAV Évkönyv, 2019)

25. ábra KATA bevételeinek aránya területi megoszlásban (2019)
 Forrás: NAV Évkönyv 2019 alapján saját szerk.

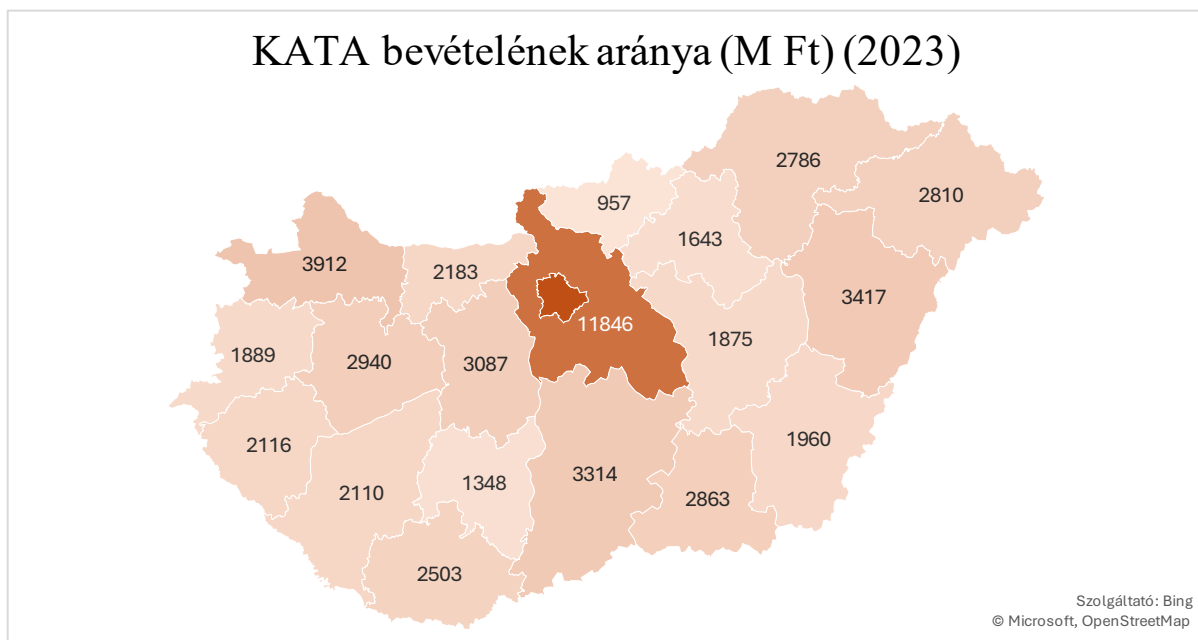
A KATA bevételének éves összege 158.199M Ft volt **2020**-ban, ez az öt év összegének a 20,56%-a csupán. Területi lebontva a következő adatokat kapjuk: Budapest 41.279M Ft, Pest vármegye 24.624M Ft, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 5.943M Ft, Heves vármegye 3.321M Ft, Nógrád vármegye 1.928M Ft, Hajdú-Bihar vármegye 7.677M Ft, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 3.889M Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 6.384M Ft, Bács-Kiskun vármegye 6.968M Ft, Békés vármegye 3.936M Ft, Csongrád-Csanád vármegye 6.152M Ft, Győr-Moson-Sopron vármegye 7.694M Ft, Vas vármegye 3.710M Ft, Zala vármegye 4.204M Ft, Fejér vármegye 6.404M Ft, Komárom-Esztergom vármegye 4.420M Ft, Veszprém vármegye 5.841M Ft, Baranya vármegye 5.682M Ft, Somogy vármegye 4.405M Ft, Tolna vármegye 2.903M Ft, Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság 835M Ft. (NAV Évkönyv, 2020)

2021-ben 195.808M Ft, vagyis 25,45% volt az éves KATA bevétel. Területi lebontva a következő adatokat kapjuk: Budapest 51.822M Ft, Pest vármegye 29.897M Ft, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 7.151M Ft, Heves vármegye 3.998M Ft, Nógrád vármegye 2.393M Ft, Hajdú-Bihar vármegye 9.205M Ft, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 4.559M Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 7.161M Ft, Bács-Kiskun vármegye 8.218M Ft, Békés vármegye 4.741M Ft, Csongrád-Csanád vármegye 7.610M Ft, Győr-Moson-Sopron vármegye 9.531M Ft, Vas vármegye 4.415M Ft, Zala vármegye 5.151M Ft, Fejér vármegye 7.824M Ft, Komárom-

Esztergom vármegye 5.342M Ft, Veszprém vármegye 7.061M Ft, Baranya vármegye 6.835M Ft, Somogy vármegye 5.090M Ft, Tolna vármegye 3.385M Ft, Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság 4.419M Ft. (NAV Évkönyv, 2021)

186.068M Ft (24,19%) volt a KATA éves bevétele **2022**-ben. Területi lebontva a következő adatokat kapjuk: Budapest 48.575M Ft, Pest vármegye 29.132M Ft, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 6.636M Ft, Heves vármegye 3.936M Ft, Nógrád vármegye 2.278M Ft, Hajdú-Bihar vármegye 8.625M Ft, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 4.309M Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 6.597M Ft, Bács-Kiskun vármegye 7.784M Ft, Békés vármegye 4.4559M Ft, Csongrád-Csanád vármegye 7.282M Ft, Győr-Moson-Sopron vármegye 9.165M Ft, Vas vármegye 4.275M Ft, Zala vármegye 4.954M Ft, Fejér vármegye 7.655M Ft, Komárom-Esztergom vármegye 5.134M Ft, Veszprém vármegye 6.763M Ft, Baranya vármegye 6.611M Ft, Somogy vármegye 4.978M Ft, Tolna vármegye 3.182M Ft, Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság 3.637M Ft. (NAV Évkönyv, 2022)

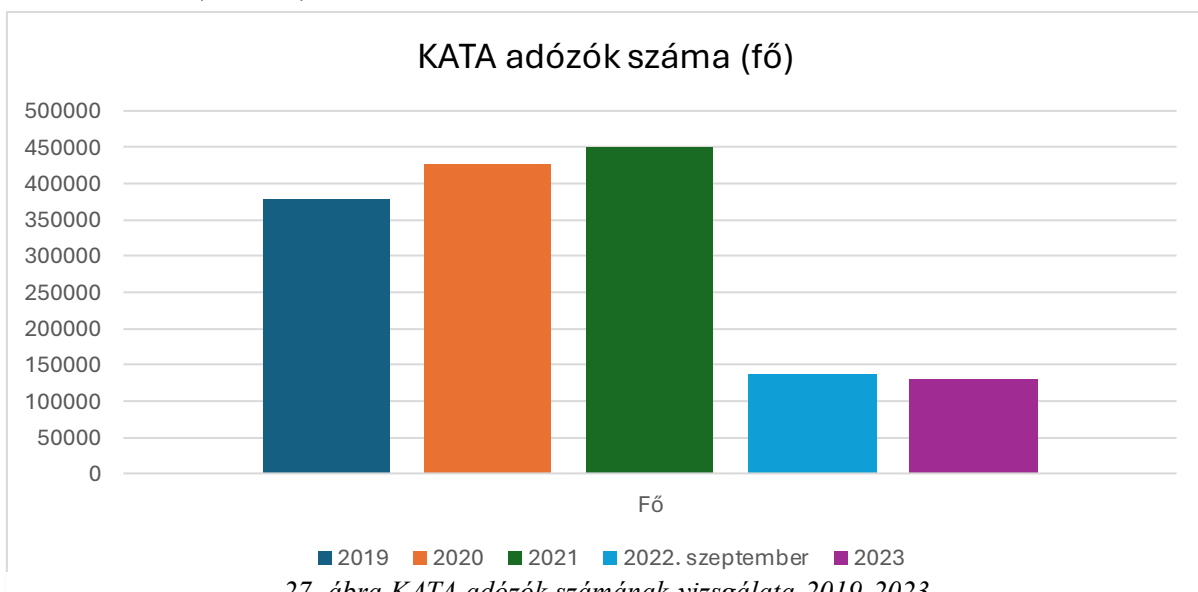
2023-ban a KATA éves bevétele az összes bevételhez képest csupán 9,19%-a volt, azaz 70.684M Ft. Területi lebontva a következő adatokat kapjuk: Budapest 15.057M Ft, Pest vármegye 11.846M Ft, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye 2.786M Ft, Heves vármegye 1.643M Ft, Nógrád vármegye 957M Ft, Hajdú-Bihar vármegye 3.417M Ft, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 1.875M Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2.810M Ft, Bács-Kiskun vármegye 3.314M Ft, Békés vármegye 1.960M Ft, Csongrád-Csanád vármegye 2.863M Ft, Győr-Moson-Sopron vármegye 3.912M Ft, Vas vármegye 1.889M Ft, Zala vármegye 2.116M Ft, Fejér vármegye 3.087M Ft, Komárom-Esztergom vármegye 2.183M Ft, Veszprém vármegye 2.940M Ft, Baranya vármegye 2.503M Ft, Somogy vármegye 2.110M Ft, Tolna vármegye 1.348M Ft, Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság 68M Ft. (NAV Évkönyv, 2023)

26. ábra KATA bevételének aránya területi megoszlásban (2023)
Forrás: NAV Évkönyv 2023 alapján saját szerk.

Minden vármegyében felére csökkentek a bevételi arányok 2019-ről 2023-ra. Ennek oka az volt, hogy több vállalkozó megszűntette, szüneteltette vállalkozását, vagy adózási módot váltott.

A KATA adózók száma is mutatja az új törvény szigorításának hatását a vállalkozói társadalomra. (27.ábra)

27. ábra KATA adózók számának vizsgálata 2019-2023
Forrás: NAV Évkönyvek 2019-2023. alapján saját szerk.

3.3 Interjú eredménye

Az interjú alany: Varga Zsolt
Egyéni vállalkozó

Az interjú készítésének időpontja: Keszthely, 2025. 11. 26.

Az interjú készítésének célja az volt, hogy gyakorlati betekintést nyerjünk arról, hogy miként hatnak az adózási változások az egyéni vállalkozókra. A feldolgozást a kérdések sorrendjében végzem.

1. Meséljen röviden a vállalkozás profiljáról és az indításának körülményeiről!

A Hévízi Thermal Hotelben volt villanyszerelő főállásban, másodállásban pedig apróbb munkákat végzett (maszekolt), majd karbantartóként dolgozott, innen pedig lett műszaki vezető egy üzemben. Családja mellett, ahogy megszülettek az ikrek, újra elment főállás mellett apróbb munkákat végezni. 3 évig volt egy vállalkozónál és megtetszett neki, hogy valaki a munka során a saját maga főnöke lehet. Apróbb, kisebb munkákkal kezdte és kielemezte, hogy melyek azok a szakmák, amiket érdemes csinálni, melyek tetszenek neki és melyek nem. Ezeket folyamatosan vezette a villanyszerelői normagyűjteményben. Kapott egy olyan álláslehetőséget, amelynek keretében Hévízen egy újonnan épülő, 18 lakásos apartmanházban kellett a villanyszerelést elvégeznie, ami körülbelül másfél-két évig tartott. Ekkor döntötte el, hogy elindítja a saját egyéni vállalkozását, amit főállásban fog csinálni és azóta is sikeresen működik.

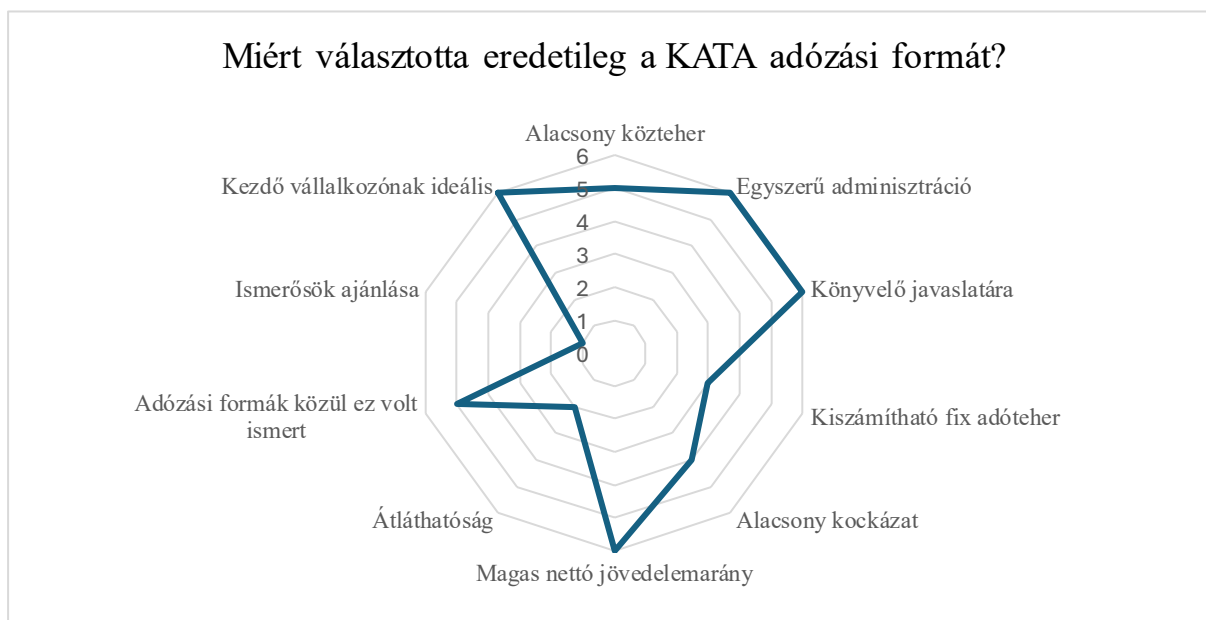
2. Mióta működik egyéni vállalkozóként, és hogyan alakult a tevékenységi kör az évek során?

2003. április 2-a óta nyilvántartott, főállású egyéni vállalkozó. Villanyszerelői szakmájából adódóan a főtevékenysége egyéb villanyszerelés (ÖVTJ-kód 432101). Vállalkozásába sikerült körülbelül 2020-ban beiktatnia a szabadidős tevékenységét, ami az előadóművészeti tevékenység (zenei) (ÖVTJ-kód 902003). Ezt továbbfejlesztve, mivel saját felszerelést visz (mikrofon, állvány, kábel, keverőpult, hangfalak, stb), vállalkozásában elkezdte az egyéb színpadi előadóművészeti tevékenységet (ÖVTJ-kód 902008), színpadi látványtechnika biztosítása (ÖVTJ-kód 903902) és a hangosítást (903903). Fiával együtt 2022-ben elvégezte az épület- és szerkezetlakatosi képzést. Ezzel a szakmával újabb négy tevékenységet iktatott be a vállalkozásába: fémszerkezet gyártása (ÖVTJ-kód 251101), fém épületelem gyártása (ÖTVJ-

kód 251201), saját gyártású fém épület helyszíni összeszerelése, felállítása kulcsra kész állapotban (ÖVTJ-kód 410006), épületlakatos szerkezet szerelés, kerítés, rács felszerelése (ÖVTJ-kód 432403).

**3. Miért választotta eredetileg a KATA adózási formát?
Sorolja fel ezeket a szempont és jelölje 6 fokozatú Likert-skálán, mennyire játszott szerepet a választásban (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!**

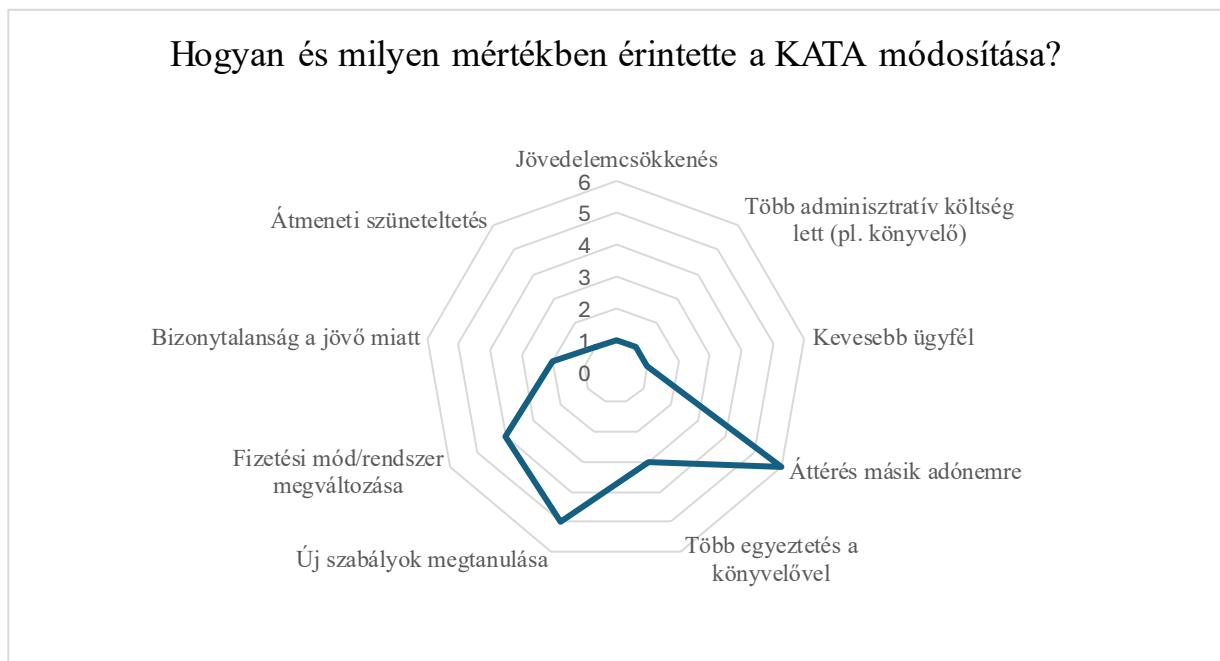
Erősen befolyásoló tényezőnek (6-os érték) közül négyet tartott a vállalkozó, ami az alacsony közterhet, az egyszerű adminisztrációt, magas nettó jövedelemarányt, valamint ezt tartotta a legideálisabb adózási módnak egy kezdő vállalkozónak. (28. ábra) Ezek alapján kijelenthető, hogy a KATA legfőbb előnye az egyszerű adminisztráció és a pénzügyi biztonság az alacsony, fix terhei miatt. 5-ös értéket adott meg az alacsony köztehernek és az adózási forma ismertségének. Nem igazán szeretett volna kockáztatni egy olyan adózási móddal, amit a könyvelője vagy ismerősi köre nem igazán gyakorlatias benne. A fix adóteher, az átláthatóság számára nem volt befolyásoló tényező a döntésnél, mivel a könyvelő egyszerűen elmagyarázta a KATA-t magába foglaló információkat, ahogy az ismerősök ajánlása sem, mivel ezeket csak a könyvelőjével szerette volna eldönteni, az ő tanácsát fogadta meg.

28. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála a KATA adózási forma választásáról - saját szerk.

4. Hogyan és milyen mértékben érintette szakmailag, pénzügyileg, egyéb módon a KATA 2022-es módosítása (Katr. változása)? Sorolja fel a lehetséges hatásokat és értékelje 6 fokozatú Likert-skálán azok mértékét (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!

A jövedelemcsökkenés, a kevesebb ügyfél egyáltalán nem jelentett gondot, hiszen azért volt az adózási mód megváltoztatása, hogy bővítse az ügyfélkörét, ezáltal több jövedelemszerzési lehetősége lett, mivel az egyéb tevékenysége során több cégtől eredő bevétele lett. (29. ábra) Az átmeneti szüneteltetés szóba sem jött nála, azonban a bizonytalanság nála is felmerült egyszer-kétszer, mivel a KATA változtatása is a semmiből jött, így nem biztos abban, hogy nem lesz több jogszabályi változtatás. Több egyeztetése volt a könyvelővel az átalányadózás kezdetén, hiszen egy új adózási módot, új szabályokat kellett megtanulnia és alkalmaznia. Azonban ez egy idő után csökkent és csak a felmerülő változások (átalányadózás éves maximum bevételének változása stb.) vagy az éves bevallások idején van konzultáció.

29. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála a KATA módosításával kapcsolatban – saját szerk.

5. A működési idő alatt történt-e bármikor a jövedelemadózási módban váltás? Miért?

Sajnos történt az új Katr. miatt. Amikor 2022-ben törvénybe iktatták az új szabályokat a KATA adózásában, kénytelen volt adózási módot váltani, mivel a legtöbb számlázása mind cégeknek volt/van. Az előadóművészeti tevékenysége miatt körülbelül 90%-ban cégekhez megy, mivel hotelekben, falunapokon, rendezvényeken stb. zenél.

6. A működési idő alatt történt-e bármikor adóoptimalizációs számítás, kalkuláció?

Miért?

Amikor új adózási módot volt kénytelen választani, a könyvelőjével sok időt töltöttek azzal, hogy átbeszéljék, melyiket válasszák az átalány vagy a tételes költségelszámolás közül. Számolták a bevételeket, a kiadásokat, amiből arra következtettek, hogy legyen az átalányadózás. Az adminisztrációs tevékenységek miatt is opcionálisabb és szimpatikusabb volt.

7. Miért az átalányadózást választotta a KATA után, milyen szempontokat mérlegelt a döntésnél, és ezek mennyire játszottak szerepet a döntésben? Sorolja fel ezeket és értékelje azok fontosságát a döntésben 6 fokozatú Likert-skálán (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!

Az átalányadózás főbb választásának oka az volt, hogy a tételes költségelszámoláshoz képest a vállalkozó jobbnak ítélte az adóterheket, valamint a tb-járulék optimalizálását. Fontosnak tartotta, hogy a jogszabályi előírásoknak megfeleljen, így az éves bevételt nézve nem fogja túllépni a határt. Társas vállalkozás elkerülése, az adminisztráció, a magas költséghányad miatti adóalapmegállapítás, valamint a bevételi arány lehetősége számára semleges volt a választásnál. Legjobban befolyásoló tényező számára a könyvelő döntése volt, hiszen mivel ő a szakmabeli, jobban tudja ezeknek az előnyeit és hátrányait. (30. ábra)

30. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála az átalányadózás választásával kapcsolatban – saját szerk.

8. Más adózási alternatíva megvizsgálásra került-e a váltásnál? Miért?

Gondolkoztak a könyvelővel azon, hogy lenne a legjobb, de ahogy korábban említette, az átalányadózás volt az opcionálisabb a kettő másik mód között, így, hogy a KATA sajnos nem elérhető számára a célcsoport miatt, pedig az volt a legkedvezőbb a számára.

9. Felmerült-e a vállalkozás jogi formájának megváltoztatása (például egyéni céggé átalakulás) más adózási alternatívák választásához (KIVA, TAO) való hozzáférés miatt? Megfontolta volna ezt, ha tud erről a lehetőségről?

Fő szempont volt a bevétel nagysága, a jövedelmezőség elérése, így gondoltak rajta, hogy a fiával együtt saját céget, kft-t alapítanak, mint egy családi vállalkozást. Mivel a szerkezetlakatos foglalkozás miatt hosszú és nehéz folyamat volt elintézni az állandó műhelyt, ami a saját telken belül van (villanyszerelés nem helyhez kötött, de a szerkezetlakatosi munka igen), ami szintén plusz ügyintézés lenne, nem szeretnék egyelőre belevágni, talán majd később, hogyha szüksége lenne alkalmazottra és még jobban nőne az ügyfelek száma. Addig is a fia is ott fog dolgozni, mint KATA-s egyéni vállalkozó.

10. Mennyire volt egyértelmű vagy nehéz a váltás folyamata? Kapott-e segítséget könyvelőtől vagy más szakembertől? Ha igen, melyek voltak ezek?

Nem igazán vett észre semmi nehezítő körülményt az előző adózási módhoz képest. Talán a havi/negyedéves költségek, amik először szokatlanok voltak neki, mivel évekig csak az 50 ezer forintot fizette havonta, most pedig a hozzájárulásokat kell rendezni. Kapott segítséget könyvelőtől és egy másik ismerőstől, aki már hosszabb ideje csak egyéni vállalkozásokkal foglalkozik, így egyszerűbben és gyorsabban megértette az új adózási formát és hamar felvette a fonalat. Szerencsére, ha bármi elakadása vagy kérdése van, szinte azonnal választ kap a könyvelőjétől vagy ő értesíti, ha bármi újdonság van (pl. amikor az alanyi mentesség határának megemelése történt).

11. Hogyan változott a vállalkozás jövedelmezősége a váltás után?

Szerencsére növekedési irányt vett a vállalkozás jövedelmezősége, mivel sok felkérést kap különböző rendezvényekről és így bővült a számlázási lehetősége a cégek felé. Több, már hónapokra előre leszervezett zenei szolgáltatásra van időpontja, így stabil, állandó az egyéb tevékenységből származó bevétele is a főtevékenység mellett.

12. Érezhetően nőtt vagy csökkent az adóterhelés? Mekkora nagyságrendű a változás? (+-%)

2022 óta nőtt, mivel eddig a havi 50 ezres KATA havi tételes adót fizette, átalányadónál pedig 96.328 forintnyi tb-t és szochot fizet havonta. Ennek a növekedése 51,91%. Havonta fizeti az adózó a járulékokat, amit külön kért, így egyszerűbb neki az adminisztráció ezzel kapcsolatban, jobban nyomon tudja követni és így egyszerűbb fizetni, mint a negyedéves összeget.

13. Érte-e bármilyen váratlan nehézség az átalányadózás kapcsán?

Egyelőre nem, de bízunk abban, hogy továbbra sem fog semmi akadályba vagy nehézségbe ütközni.

14. Tervezi-e, hogy a jövőben, hogy más adózási módra vált? Miért igen vagy miért nem?

Ha később mégis családi vállalkozást indítanának, akkor figyelembe venné a társas vállalkozáshoz kapcsolódó adózást. Addig azonban nem szeretne váltani, legfeljebb, ha újra a régi KATA lenne.

15. Mennyire nyugtatja meg az a tudat, hogy van a családban könyvelő?

Számára megnyugtató a tudat, mivel ez nagy segítség, ha a saját könyvelőjét nem tudja elérni és sürgősen kellene a válasz egy adott kérdésre, valamint a családi vállalkozás kérdésével és megfontolásával kapcsolatban is tud tanácsot kérni, továbbá a különböző gazdasági társaságok előnyeiről és hátrányairól szóló információt és adminisztratív terheket is közérthetően is meg tudja kapni. Nem tekinti hátrálynak azt sem, hogy a különböző adótörvény-változásokat sem kell mindig kutatnia, hanem az adott illető jelez neki ezekről.

16. Milyen hatással van az életére és a vállalkozás működésére az, hogy a szabadidős tevékenységet vállalkozási formában folytatja?

Nagyon szerencsésnek érzi magát, hogy jövedelmezőségi lehetőséget tud elérni abból, amit szabadidejében szeret csinálni. Sok meghívása van, rengeteg helyre hívják, így a hétvégékre is tud beiktatni munkákat ezzel a tevékenységgel, ezáltal annyi bevételt szerez ebből, ami bőven lefedi az adózási kötelezettségeket, a zenei szolgáltatás éves díját, a tevékenységhez az eszközöket (pl. új hangfalak), vagy a főtevékenységekhez a gépeket és eszközöket. Így azzal a bevétellel, amit főállásban elér, jobban tud gazdálkodni és jobb a megélhetési lehetősége.

17. Van-e bármilyen javaslata, amely a vállalkozások adókötelezettségének teljesítésében segítséget jelenthetne?

Nincs javaslata, számára így könnyen követhető, nem változtatna semmit. Ugyanúgy havonta fizeti a költségeket, mint előtte, csak szja bevallása van évente, nincs áfabevallása, mivel alanyi adómentes, így arról az oldalról nem tud nyilatkozni.

Összeségében elmondható, hogy a vállalkozót nem rendítette meg teljesen az új Katv. Az átalányadózást nem tekinti rosszabbnak vagy jobbnak, semlegesnek érzi a változás hatásait.

4. Adózási mód váltása adóoptimalizációs kalkuláció

Az interjúalanyom alapján KATA-ról az átalányadózásra váltott. Az alábbiakban **adóoptimalizálási céllal kalkulációt végzek** a fennmaradó két alternatíva, az átalányadózás és a tételes költségelszámolás kapcsán. 2022. szeptember 1-től a KATA adózást nem választhatta a vállalkozó a cégek felé kiállított számlák miatt, így döntenie kellett, melyik adózási mód optimálisabb a számára.

Először a 10. táblázatban levő paraméterekkel számoltam ki az átalányadózásához kapcsolódó közterheket a váltás évében, majd az azt követő 2 évben.

Paraméterek	2022	2023	2024
minimálbér	200 000	232 000	266 800
szja	15%	15%	15%
költséghányad	40%	40%	40%
szcho	13%	13%	13%
tbj	18,5%	18,5%	18,5%
működési hónapok	4	12	12

11. táblázat Átalányadózás paraméterei 2022-2024 – saját szerk.

A 11. táblázatban összefoglaltam az átalányadózás összes adóját és járulékát a 3 évre.

ÁTALÁNYADÓ	2022	2023	2024
Bevétel	265 000	4 402 650	2 032 480
Jövedelem	159 000	761 060	1 219 488
(-) minimálbér éves összeg 50%	1 200 000	1 392 000	1 600 800
Adóköteles jövedelem	0	369 060	0
SZJA	0	55 359	0
szcho	117 000	407 160	468 234
TB	148 000	515 040	592 296
Összes adó és járulék	265 000	977 559	1 060 530

12. táblázat Átalányadózás kalkuláció 2022-2024 - saját szerk.

Jól látható, hogy a bevétel nagyságától és a jövedelemrésztől függ az adókötelezettség. A bevétel minden évben jelentősen ingadozik, 2022-ben 12 hónap helyett csak 4 az elszámolt havi időszak a váltás időpontjától. A bevétel az éves kiszámlázott összegeknek az értéke, melyből vonjuk le a tevékenységre érvényes költséghányadnak megfelelő összeget, ez jelen esetben 40%. Az így kiszámolt jövedelemből levonjuk a mindenkor minimálbér éves összegének felét, amiből megkapjuk az adóköteles jövedelmet. Ez a levonható összeg minden általányadózó számára automatikusan járó adómentes rész. Az adóköteles jövedelemből számoljuk ki a 15%-os szja-t. Így, ha az adóköteles jövedelem értéke 0, nincs szja fizetési kötelezettség. Az elemzett években csak 2023-ban kellett szja-t fizetni, aminek összege 55.359 Ft volt. A járulékokra nem vonatkozik ez a szabály, mivel a szocho és a tb-t a minimálbér után (kivéve, ha legalább középfokú végzettséget igényel a tevékenység, akkor a garantált bérminimum után) számoljuk. Szochó esetében szorozni kell 1,125-tel az alapot. A táblázatban jól látható, hogy évente növekszik a fizetendő járulék összege a minimálbér növekedésének megfelelően.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy kevesebb bevételnél sokkal kedvezőbb az átalány, hiszen kevés, vagy egyáltalán nincs szja kötelezettség, illetve csak a minimum járulék és szocho mérték fizetendő.

Paraméterek	2022	2023	2024
minimálbér	200 000	232 000	266 800
szja	15%	15%	15%
költséghányad	40%	40%	40%
szocho	13%	13%	13%
tbj	18,5%	18,5%	18,5%
működési hónapok	4	12	12
vállalkozói szja	9%	9%	9%
jövedelem minimum	2%	2%	2%
vállalkozói kivét	0	0	0

13. táblázat Vállalkozói szja paraméterei 2022-2024 – saját szerk.

A 12. táblázatban levő paraméterekkel levezettem a tételes költségelszámolás szerinti közterheket a 2022., 2023. és 2024. évre.

TÉTELES KÖLTSÉGELSZÁMOLÁS	2022	2023	2024
Bevétel	265 000	4 402 650	2 032 480
(+/-) bevétel korrekció	0	0	0
(=) Adóköteles bevétel	265 000	4 402 650	2 032 480
(-) költségek (kivét, szocho nélkül)	49 280	50 000	2 152 000
(-) szocho	890 000	3 097 200	3 561 780
(-) váll. kivét	0	0	0
(=) vállalkozói jövedelem	-674 280	1 255 450	-1 581 300
(-) veszteség	0	-627 725	0
(=) Adóköteles vállalkozói jövedelem*	0	627 725	0
Vállalkozói szja	0	56 495	0
(-) adókedvezmény	0	0	0
Fizetendő vállalkozói szja	0	56 495	0
Adózott vállalkozói jövedelem	0	571 230	0
(+/-) osztalékalapot korrigáló tételek	0	0	0
(=) Osztalékalap	0	571 230	0
Osztalék szja	0	85 684	0
osztalék alap utáni szocho	0	74 260	0

Összevont jövedelem - Önálló tev: kivét	0	0	0
szja	0	0	0

TB	148 000	515 040	592 296
-----------	----------------	----------------	----------------

Összes adó és járulék	1 038 000	3 828 680	4 154 076
------------------------------	------------------	------------------	------------------

14. táblázat Vállalkozói szja kalkuláció 2022-2024 - saját szerk.

Az adóköteles bevétel megegyezett a bevétellel mind a három évben, mivel nincs se növelő, se csökkenő korrekciós tétel. Költségként elszámolható volt az éves műhelyre jutó rezsi/gázdíj (ami 28 nm, körülbelül 50 ezer Ft évente). Anyagköltséget és értékcsökkentést nem számolt el. Szochonál minimálbér 1,125-szerese után kell számolni, mivel a vállalkozás nem számolt el kivétet. (2018. évi LII. törvény). A jövedelem minimum a bevétel 2%-a, ha ezt az összeget nem éri el a jövedelem, akkor a minimum után kell adózni. A szocho felső határa a minimálbér 24-szerese. A vállalkozói jövedelem az adóköteles bevétel, a szocho, a költségek és a vállalkozói kivét különbsége. Magasabb bevétellel magasabb a jövedelem is. 2022-ben és 2024-ben és a vállalkozói jövedelme veszteség, így nem keletkezik vállalkozói szja, osztalékadó. Azonban 2023-ban a vállalkozói jövedelme pozitív, melynek feléig (vagyis $1.255.450/2=627.725$ Ft) le tudja írni az előző évről hozott veszteséget, amelyből marad tovább vihető összeg (46.555Ft). Az adóköteles jövedelem a vállalkozói jövedelem és a veszteség különbözete. Ebből számolta

el a 9%-os vállalkozói szja-t. Beruházás híján nem számolt el adókedvezményt, ezért a fizetendő vállalkozói szja megegyezik a fentebb számolt vállalkozói szja-val. Az adóköteles vállalkozói jövedelem és a fizetendő vállalkozói szja különbözete az adózott vállalkozói jövedelem. Osztalékalapot korrigáló tétel nincs, így az osztalékalap összege megegyezik az adózott vállalkozói jövedelemmel. Ebből az összegből számolható ki az osztalék szja-t és az osztalék alap utáni szocho a felső határig. Mivel nem számol el kivétet, így nincs az önálló tevékenység után elszámolt szja. A tb, ugyanúgy, mint az átalánynál, az éves minimálbér 18,5%-a. Az összes adó és járulék a szocho, a vállalkozói szja, az osztalékalap utáni szja, az osztalékalap utáni szocho, a kivét utáni szja és az tb összege.

Összehasonlítás	2022	2023	2024
Átalányadózás	265 000	977 559	1 060 530
	↑	↑	↑
Vállalkozói szja	1 038 000	3 828 680	4 154 076
Különbözet (váll szja - átalányadó)	773 000	2 851 121	3 093 546

15. táblázat Eredmény összehasonlítása - saját szerk.

A két adózási mód összes adó és járulék terhét összevetve mind a három évben az átalányadózás volt az optimális jelentős különbséggel. (15. táblázat) Természetesen más paraméterekkel, például kivét elszámolásával más eredményt kapnánk. Ugyanakkor érzékelhető a két adózási mód közötti különbség mind a számítási metódust, mind a körterhek nagyságrendjét illetően.

5. Összegzés, következtetések

A **dolgozat célja** az egyéni vállalkozások adózási lehetőségeinek vizsgálata volt Magyarországon 2020-2024, valamint 2019-2023 közötti időszakokra vonatkozóan. Mivel én is érintett vagyok valamilyen szinten az egyéni vállalkozásban, családom tagjainak fele egyéni vállalkozó, így szerettem volna mélyebb betekintést nyerni a témában.

Az **elméleti részben** összefoglaltam az egyéni vállalkozás fogalmát, szabályozását, létrehozásának folyamatát, valamint ennek előnyeit és hátrányait. Továbbá részletes bemutatást láthattunk az adózási módokról, a tételes költségelszámolásról, a KATA-ról és az átalányadózásról. Az adózási módokat áttekintve tisztán láthattuk, hogy milyen előnyös megoldásokat kínálnak az egyes adózási módok és milyen adminisztratív terhei vannak.

A **piaci helyzetelemzés** alfejezetben megvizsgáltam a hazai és nemzetközi egyéni vállalkozókra vonatkozó adatokat. Magyarországon kiszámoltam, hogy mennyi az egyéni vállalkozó adózók száma az összes adózóhoz viszonyítva, majd kielemeztem az 5 magasan kiugró gazdasági ágat, amelyek az építőipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység és az egyéb szolgáltatás voltak. Továbbá láthattuk az egyéni vállalkozók aktivitásának alakulását a KSH adataiból, ahol az új vállalkozás indításának, szüneteltetésének és megszűnésének arányát, főleg a Covid alatt időszaknak a gazdasági helyzetét. 2022-es év volt a legeseménydúsabb ezek közül, mivel ebben az évben, augusztusban/szeptemberben szűnt meg vagy szüneteltették a legtöbb vállalkozást. Ebben az időpontban lett aktív az új Katv., ami tovább rontotta az egyéni vállalkozók gazdasági helyzetét a Covid utóhatás mellett.

A további eredményeket a kutatási kérdések mentén mutatom be.

1. kutatási kérdés: Hogyan változott az egyéni vállalkozások gazdasági szerepe hazánkban 2020-2024 között?

Az egyéni vállalkozók aránya az elmúlt években eléggé változatos volt. Az egyéni vállalkozók száma 2020-ról 2024-re 88,78%-os növekedést mutatott. 2020-ban 563.917 fő, 2024-ben pedig 635,168 fő volt egyéni vállalkozó. Azonban 2021 és 2022 között 2,92%-os csökkenés volt jelen az új Katv. miatt, majd 2023-ra ismét fellendült a vállalkozások száma 5,43%-kal. Az öt közül is a húzó ágazat a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, az építőipar. 2022-ig az **építőipar** egy részét az állami beruházások tették ki, azonban az Európai Unió (továbbiakban: EU-s) források befagyasztása miatt számos állami beruházás nem valósult meg. A számokban is meglátszódik ez, hiszen 2022-ről 2023-ra 0,25%-kal csökkent, amely 2024-re számottevő mértékű lett. Ennek ellenére az építőipar továbbra is fent tud maradni, hiszen a lakossági beruházások állami támogatása miatt (mint pl. Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) és ennek falusi, plusz verziója) még így is virágzik. **Kereskedelem, gépjárműjavítás** 2020-tól csökkenésnek indult, 2024-re mintegy 0,66%-kal. A pandémia idején a fogyasztói társadalom visszavett a személyes vásárlási szokásaikból, beindult az online vásárlás. A gépjárműpiacot megnehezítette a chiphiány, ami által kevesebb autót tudtak gyártani. Ez a hiány nemcsak az autókra vonatkozott, hanem minden elektromos eszközre (pl. telefon, laptop). A **szakmai, tudományos, műszaki tevékenység** ág is folyamatos csökkenő tendenciát mutatott, közel egy teljes százalékos aránnyal, pontosabban 0,94%-kal. Ez javarészt a fellebb említett EU-s források hiánya, valamint a vállalati költségcsökkentések miatt történt. Az **adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység**, (azaz hétköznapi nevén SSC/Shared Service Center)

egyedül 2022-ben csökkent, majd 2024-ben újra elérte a 2021-es csúcspontot. A csökkenés oka valószínűleg a KATA törvény módosításával függ össze. Az új Katv. igencsak korlátozza az egyéni vállalkozókat, ez miatt rengeteg vállalkozó megszüntette vállalkozását. Egyedüli ágként, ami folyamatos növekedési tendenciát mutatott, az **egyéb szolgáltatások** voltak. Ide tartozik például a turizmus, az adminisztratív teendők, szolgáltatások. Környezetemben is igencsak megfigyelhető a növekedés oka. Egyre több ember lép be a szépségiparba (fodrászat, műszempilla-építés, köröm- és kézápolás, stb) és válik egyéni vállalkozóvá. Továbbá fellendült a szállodaipar (Keszthelyen 2023-ban épült Sirius Hotel), rengeteg kiegészítő szolgáltatást lehet választani, ami nem tartozik a szállás alapsomagjához. Ebbe tartozik a masszázs, az edzőterem, minibár és a többi különböző szobaszolgáltatások.

A **következő részben a nemzetközi kitekintést** tettem az EU és Ciprus egyéni vállalkozás rendszeréről, adózási gyakorlatáról. Ezeket az eredményeket a 2. számú kutatási kérdés mentén ismertetem.

2. kutatási kérdés: Milyen azonosságok és különbségek fedezhetőek fel az egyéni vállalkozások gazdasági szerepének hazánk és az Európai Unió országai között a vizsgált időszakban?

Az Eurostat adatai közül betekintést nyertem az EU országainak egyéni vállalkozók összesített számára, majd ezt leszűkítve az Eurózónára is, ahol szintén szembe tűnő volt a 2020-2021 közötti visszaesés. Az EU-ban az 5 év alatt kb. 2,75 millió egyéni vállalkozás jött létre. Ennek okának hátterében többnyire a járvány miatti korlátozások állnak, amiatt sok vállalkozás befejezte tevékenységét, valamint a kereslet visszaesett, mivel a lakossági fogyasztás csökkent. A nemzetközi kitekintésben Ciprust választottam, hogy az egyéni vállalkozásokkal kapcsolatos adózási gyakorlatot összehasonlítsam. A két ország abban is eltér, hogy amíg Magyarországon van a legnagyobb adókulcs, Cipruson az egyik legkisebb. Ciprusról elmondható, hogy kedvezőbb a vállalkozóknak, hiszen jövedelemtől függ az szja százaléka, kevesebb bevétel, kevesebb adófizetési kötelezettség. Valamint a tb befizetés sem egységes, hanem munkakörhöz kötött, ezáltal sokkal rugalmasabb a rendszer.

Az **empirikus részben** több időszakot elemeztem. Az első részben a bevételek adatainak megoszlási arányát 2020-2024, majd a bevételek számát megyékre bontva, ezt már 2019-2023 között, végül egy interjút készítettem. A kutatásom célja az volt, hogy elemezzem az egyéni vállalkozók adózási gyakorlatát. Az empirikus részben a bevételek adatait és az adózási

módokra vonatkozó adatokat a NAV Évkönyvei alapján dolgoztam ki kvantitatív kutatással, az interjút pedig kvalitatív primer kutatással végeztem egy egyéni vállalkozóval.

3. kutatási kérdés: Hogyan változott az egyéni vállalkozások adózási gyakorlata a 2019-2024 közötti időszakban?

A kutatások egyértelműen kimutatták, hogy az új Katv. szabályozása átalakította a magyar vállalkozói szektort. A KATA alanyok számának visszaesése, a bevétel csökkenése, ezzel szemben pedig az átalányadózók számának és jövedelmüknek növekedése jól illusztrálja a szigorú feltételek utóhatásait, vagyis, hogy sok vállalkozó kényszerült az adózási mód változtatására. A tételes költségelszámolásnál az egy főre jutó árbevétel minden évben növekedett, kiemelten a bányászati ágban, míg az eredmény változatos volt. A bányászatban kívül minden ágban visszaesett az eredmény 2020-ban, a bányászatban az egyik legmagasabb értéket mutatja, azonban 2021-ben a felére csökkent. A kivét minden évben növekedett, főleg a mellékfoglalkozásánál és a nyugdíjasnál. Az átalányadózók jövedelme szintén visszaesett a Covid alatti időszakban, de 2023-ra sikerült túlnőni a járvány előtti időszak jövedelmén.

Az empirikus részben egy egyéni vállalkozóval készítettem interjút, hogy szofisztikáltabban ítéldhessem meg az egyéni vállalkozások helyzetét. Az **interjú eredménye** alapján elmondható, hogy az interjú alanyának az új Katv. által hozott változások miatt váltani kellett a jövedelemadózási módjában. Az átalányadózásra történő váltás miatt nőtt a havi adóteher, de az egyéni tevékenységből szerzett bevétellel fedezni tudja a plusz költségeket. A jövedelmezősége növekedési irányt vett a vállalkozás jövedelmezősége, mivel sok felkérést kap különböző rendezvényekről és így bővült a számlázási lehetősége a cégek felé. Több, már hónapokra előre leszervezett zenei szolgáltatásra van időpontja, így stabil, állandó az egyéb tevékenységből származó bevétele is a főtevékenység mellett. A KATA fix 50 ezres adójához képest 51,91%-kal nőtt a havi adó és járulékfizetési terhe az átalányadózással.

Az **adóoptimalizálás kalkulációmban** összehasonlítottam az átalányadót és a tételes költségelszámolást, megvizsgálva, hogy a váltással a kedvező megoldást választotta-e az alany vagy sem. 2022-ben a szeptemberi váltás miatt csak 4 hónapra számoltam, 2023-ban és 2024-ben a teljes évre. Átalányadózás esetén 40%-os költséghányadot kell alkalmazni esetében, minden vizsgált évben pozitív adóköteles jövedelem keletkezett, így szja fizetési kötelezettsége volt. A tételes költségelszámolás esetén 2022-ben és 2024-ben vesztesége keletkezett, így a vállalkozó szja, a fizetendő vállalkozói szja, az osztalékalap és az utána elszámolt szocho és szja nulla volt. Így az összes adó és járulék értéke a szocho és a tb összegéből jött, amely mivel nem számolt volna el az alany kivétet, a minimum előírások alapján elszámolandó. 2023-ban

pozitív előjelű volt a vállalkozói jövedelme, amikor el tudta számolni majdnem a teljes 2022-es veszteséget. Ezévből vállalkozói szja, osztalékadó és osztalékalap utáni szocho is felmerült a minimum járulék és szocho fizetése mellett. Az így elszámolt eredményeket összehasonlítva megállapítottam, hogy minden évben az átalányadózás volt az optimális választás jelentős különbséggel, tehát jó döntést hozott a vállalkozó. Természetesen más paraméterekkel, például kivét elszámolásával már eredményt kapnék. Ugyanekkor érzékelhető a két adózási mód közötti különbség mind a számítási módszer, mind a közterhek nagyságrendjét illetően.

Összességében elmondható, hogy a magyarországi vállalkozók az utóbbi időben sok nehézséggel néztek szembe. Habár az átalányadó szintén kedvező bizonyos szintig, de így is jóval magasabb adóterhű, mint a KATA. Az eredményadatok és az interjú alanya általi tapasztalatok megerősítették azt a tényt, hogy a terhek jelentősen növekedtek a korábbi KATA által nyújtott egyszerűséggel szemben.

Irodalomjegyzék

Szakkönyvek

- Szabó Tibor (2025): Egyéni vállalkozók adózási kézikönyve, adonet.hu
- Herich György (2024): Adótan, PENTA UNIÓ
- Kovács Attila (2024): Helyi iparüzési adó, Saldo kiadó
- Lepsényi Mária (2024): Egyéni vállalkozó az SZJA-ban, szakkonyv.net
- Sándorné Új Éva (2022): KATA - A kisadózó vállalkozások adózásának gyakorlati kérdései, Saldo kiadó

Elektronikus források

- <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mone/20201/index.html>
- <https://www.ksh.hu/heti-monitor/vallalkozasok.html>
- https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hu.htm#inline-nav-8
- <https://mufis.sk/europa-afa-terkep>
- <https://bkik.hu/kotelezo-kamarai-regisztracio>
- <https://www.kh.hu/vallalkozas/cikkek/egyeni-vallalkozo-bankszamlala>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Adószám>
- <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml;jsessionid=PQStmeDasqnZLEzpGifO8lKwsYW-dQbvotn7vJdL.ekop1a1appsrv2>
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal információs füzetek:
 - 01 Bejelentkezés a NAV-hoz adószám és adóazonosító jel kiváltása (2022.08.17.)
 - 100 Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai (2025.01.24.)
 - 03 Az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége (2025.01.24.)
 - Évkönyv 2019
 - Évkönyv 2020
 - Évkönyv 2021
 - Évkönyv 2022
 - Évkönyv 2023
 - Évkönyv 2024

Nemzetközi források

- <https://www.ktc.com.cy/news/how-to-register-as-a-self-employed-professional-in-cyprus-what-you-need-to-know>
- <https://www.sohocyprus.cy/how-to-register-as-self-employed-in-cyprus>
- <https://philippoulaw.com/hu/cikkek/gesy-ciprus-altalános-egészségügyi-rendszer>
- <https://en.alian.com.cy/taxation-of-freelancers-self-employed-in-cyprus>
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_esgan2/default/table?lang=en
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Ciprusi_Köztársaság

Jogszabályok

- 2009. évi CXV törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv>
- 1990. évi C. törvény a helyi adókról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99000100.tv>
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv>
- 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1800052.tv>

Ábrajegyzék

1. ábra A helyi iparüzési adó meghatározása Forrás: Kovács, 2024, Htv. alapján saját szerk.	10
2. ábra Az egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségei Saját szerk.	12
3. ábra Átalányadózás jövedelemelszámolása Saját szerk.	17
4. ábra Egyéni vállalkozók változása 2020-2024 Forrás: NAV Évkönyvek alapján saját szerk.	23
5. ábra Egyéni vállalkozások aktivitásának alakulása 2021-2025 szeptember Forrás: KSH, heti monitor	25
6. ábra Az egyéni vállalkozások szüneteltetésének aránya 2020. április Forrás: KSH, 2020. I. negyedév.....	26
7. ábra Európa áfa térkép (forrás: mufis.sk).....	28
8. ábra Ciprus zászlaja Forrás: Wikipédia.....	30
9. ábra Egyéni vállalkozók 2020-as területi megoszlása Forrás: NAV - saját szerk.	32
10. ábra Egyéni vállalkozók 2021-es területi megoszlása Forrás: NAV - saját szerk.	33
11. ábra Egyéni vállalkozók 2022-es területi megoszlása Forrás: NAV - saját szerk.	34
12. ábra Egyéni vállalkozók 2023-as területi megoszlása Forrás: NAV - saját szerk.	35
13. ábra Egyéni vállalkozók 2024-es területi megoszlása Forrás: NAV - saját szerk.	36
14. ábra A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint 2021-2025. szeptember Forrás: KSH, heti monitor.....	36
15. ábra 2019. évi bevallási adatok Forrás: NAV Évkönyv 2020. alapján saját szerk.	37
16. ábra 2020. évi bevallási adatok Forrás: NAV Évkönyv 2021. alapján saját szerk.	38

17. ábra 2021. évi bevallási adatok Forrás: NAV Évkönyv 2022. alapján saját szerk.	39
18. ábra 2022. évi bevallási adatok Forrás: NAV Évkönyv 2023. alapján saját szerk.	39
19. ábra 2023. évi bevallási adatok Forrás: NAV Évkönyv 2024. alapján saját szerk.	40
20. ábra Tételes költségelszámolás árbevétel elemzése gazdasági ágak szerint 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.	41
21. ábra Tételes költségelszámolás kivét elemzése 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2020- 2024. alapján saját szerk.	42
22. ábra Tételes költségelszámolás eredmény elemzés 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.	42
23. ábra Átalányadózás jövedelem elemzése 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2020-2024. alapján saját szerk.	43
24. ábra KATA bevételének elemzése 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2019-2023. alapján saját szerk.	44
25. ábra KATA bevételének aránya területi megoszlásban (2019) Forrás: NAV Évkönyv 2019 alapján saját szerk.	45
26. ábra KATA bevételének aránya területi megoszlásban (2023) Forrás: NAV Évkönyv 2023 alapján saját szerk.	47
27. ábra KATA adózók számának vizsgálata 2019-2023 Forrás: NAV Évkönyvek 2019-2023. alapján saját szerk.	47
28. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála a KATA adózási forma választásáról - saját szerk.	49
29. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála a KATA módosításával kapcsolatban – saját szerk.	50
30. ábra 1-6 fokozatú Likert-skála az átalányadózás választásával kapcsolatban – saját szerk.	51

Táblázatjegyzék

1. táblázat Az egyéni vállalkozás és bt. összehasonlítása Forrás: Szabó, 2025 alapján szerkesztve.	8
2. táblázat A tételes költségelszámolás elemei Forrás: Szabó, 2025, NAV információs füzet 03 alapján saját szerk.	16
3. táblázat Az egyéni vállalkozó tevékenységének típusa szerint alkalmazható költséghányadok Forrás: NAV információs füzet 100. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai p. 3. (2025.01.24.)	17
4. táblázat Az átalányadózás elemei Forrás: Szabó, 2025, NAV információs füzet 03. alapján saját szerk.	19
5. táblázat A régi és az új KATA összehasonlító táblázata Forrás: Szabó, 2025; Sándorné, 2022 alapján saját szerk.	22
6. táblázat Az egyéni vállalkozások aránya az összes vállalkozó számához viszonyítva (%) Forrás: KSH – saját szerk.	23
7. táblázat Az öt magasan kiugró gazdasági ág Forrás: KSH	24
8. táblázat Egyéni vállalkozók az EU-ban Forrás: Eurostat, Self-employed persons by economic activity	29
9. táblázat Személyi jövedelem adókulcs (Cípus) Forrás: Philippou Law Firm	31
10. táblázat Átalányadózás paraméterei 2022-2024 – saját szerk.	54
11. táblázat Átalányadózás kalkuláció 2022-2024 - saját szerk.	54

12. táblázat Vállalkozói szja paraméterei 2022-2024 – saját szerk.....	55
13. táblázat Vállalkozói szja kalkuláció 2022-2024 - saját szerk.....	56
14. táblázat Eredmény összehasonlítása - saját szerk.....	57

Mellékletek

1. Meséljen röviden a vállalkozás profiljáról és az indításának körülményeiről!
2. Mióta működik egyéni vállalkozóként, és hogyan alakult a tevékenységi kör az évek során?
3. Miért választotta eredetileg a KATA adózási formát?

Sorolja fel ezeket a szempont és jelölje 6 fokozatú Likert-skálán, mennyire játszott szerepet a választásban (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!

Szempont	1	2	3	4	5	6
Alacsony közteher						
Egyszerű adminisztráció						
Könyvelő javaslatára						
Kiszámítható fix adóteher						
Alacsony kockázat						
Magas nettó jövedelemarány						
Átláthatóság						
Adózási formák közül ez volt ismert						
Ismerősök ajánlása						
Kezdő vállalkozónak ideális						

4. Hogyan és milyen mértékben érintette szakmailag, pénzügyileg, egyéb módon a KATA 2022-es módosítása (Katr. változása)? Sorolja fel a lehetséges hatásokat és értékelje 6 fokozatú Likert-skálán azok mértékét (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!

Hatás	1	2	3	4	5	6
Jövedelemcsökkenés						
Több adminisztratív költség lett (pl. könyvelő)						
Kevesebb ügyfél						
Áttérés másik adónemre						

Több egyeztetés a könyvelővel						
Új szabályok megtanulása						
Fizetési mód/rendszer megváltozása						
Bizonytalanság a jövő miatt						
Átmeneti szüneteltetés						

5. A működési idő alatt történt-e bármikor a jövedelemadózási módban váltás? Miért?
6. A működési idő alatt történt-e bármikor adóoptimalizációs számítás, kalkuláció? Miért?
7. Miért az átalányadózást választotta a KATA után, milyen szempontokat mérlegelt a döntésnél, és ezek mennyire játszottak szerepet a döntésben? Sorolja fel ezeket és értékelje azok fontosságát a döntésben 6 fokozatú Likert-skálán (1: egyáltalán nem ...6: teljes mértékben)!

Szempontok	1	2	3	4	5	6
Kedvezőbb adóteher						
TB-járulék optimalizálása						
Társas vállalkozás alakulásának elkerülése						
Könyvelő javaslatára						
Pénzügyi kiszámíthatóság						
Kevés adminisztráció						
Magas költséghányad miatti előnyös adóalap-megállapítás						
Jogszabályi megfelelés						
Alanyi áfamentesség fenntartásának lehetősége						
Bevételi arány lehetősége miatt						

8. Más adózási alternatíva megvizsgálásra került-e a váltásnál? Miért?

9. Felmerült-e a vállalkozás jogi formájának megváltoztatása (például egyéni céggé átalakulás) más adózási alternatívák választásához (KIVA, TAO) való hozzáférés miatt? Megfontolta volna ezt, ha tud erről a lehetőségről?
10. Mennyire volt egyértelmű vagy nehéz a váltás folyamata? Kapott-e segítséget könyvelőtől vagy más szakembertől? Ha igen, melyek voltak ezek?
11. Hogyan változott a vállalkozás jövedelmezősége a váltás után?
12. Érezhetően nőtt vagy csökkent az adóterhelés? Mekkora nagyságrendű a változás? (+-%)
13. Érte-e bármilyen váratlan nehézség az átalányadózás kapcsán?
14. Tervezi-e, hogy a jövőben, hogy más adózási módra vált? Miért igen vagy miért nem?
15. Mennyire nyugtatja meg az a tudat, hogy van a családban könyvelő?
16. Milyen hatással van az életére és a vállalkozás működésére az, hogy a szabadidős tevékenységet vállalkozási formában folytatja?
17. Van-e bármilyen javaslata, amely a vállalkozások adókötelezettségének teljesítésében segítséget jelenthetne?

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Az adó és én – se veled, se nélküled Az egyéni vállalkozók gazdasági helyzete és adózási gyakorlata Magyarországon	
Hallgató neve: Varga Kíra	NEPTUN kód: LGTEXS
Képzési szint: Alapképzés	
Szak: Pénzügy-számvitel	Szakirány: -
Témavezető neve: Dr. Antal Anita PhD	Beosztása: egyetemi docens
Tanszék: PE GKZ Pénzügy és gazdálkodás tanszék	

Szakterdolgozatomban az egyéni vállalkozók adózási gyakorlatát vizsgáltam 2020-2024 között. A különböző adózási változások jelentős kihívások elé állították az egyéni vállalkozókat, főleg a COVID utáni gazdasági helyzet és a 2022. évi új Katv. Részletesen bemutattam az egyéni vállalkozók által választható jövedelemadózási módszereket, valamint ezeknek előnyeit és hátrányait. Átfogó képet kaphatunk arról, hogyan alakult a vállalkozók létszáma és gazdasági helyzete, hogyan változtak az adózási módok az elmúlt években. A piaci helyzetelemzésben megvizsgáltam a hazai és nemzetközi egyéni vállalkozókra vonatkozó adatokat. Kielemeztem az öt magasan kiugró gazdasági ágat, továbbá a vállalkozások aktivitásának alakulását. A nemzetközi kitekintésben Ciprust elemeztem, mivel sokkal kedvezőbb az egyéni vállalkozóknak szja és tb fizetése, mint Magyarországon. Az empirikus kutatásban a bevallási adatokat elemeztem, azon belül mennyi fő volt vállalkozó az adott évben és mennyi bevallás került be a NAV-hoz, ezeket lebontva KATA-ra, átalányadózássra és tételes költségelszámolásra. Majd elemeztem az adózási módra vonatkozó adatokat 5 éves intervallumra lebontva, árbevételre, eredményre, vállalkozói kivételre, jövedelemre és a KATA bevételére. A kvalitatív kutatásom egy egyszemélyes interjú, ahol egy egyéni vállalkozót kérdeztem az új KATA törvény változásáról. Az alany 2022. szeptember 1-jén az új szabály miatt köteles volt adózási módot váltani, ezért átalányadózó lett. Az interjú végén a váltás évét beleszámítva 2024-ig

kielemeztem, hogy valóban az átalányadózás volt-e az opcionális és nem a vállalkozói szja. Összességében elmondható, hogy a járvány utáni és a 2022-es új Katv. utáni helyzet nem tett jót az egyéni vállalkozóknak. A legtöbb régi KATA-s, akiknek cégtől befolyt bevételük volt az évek során, vagy megszüntette vállalkozását, vagy szüneteltette vagy pedig adózási módot váltott, ami a legtöbb esetben az átalányadózás volt, mivel annak adminisztratív és könyvelési költsége sokkal egyszerűbb, mint a vállalkozói szja-nak. Sokuknak nem érné meg, hiszen nem tudnak annyi költséget elszámolni vagy nem érik el azt a bevételi határt, ami miatt számukra kedvező lehetne.